

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 1104-64

Chișinău

4 februarie 2014

Biroul Permanent al Parlamentului Republicii Moldova

În temeiul articolului 74 alineatul (3) din Constituția Republicii Moldova, solicit să examinați, în mod prioritar, proiectul de lege privind modificarea și completarea unor acte legislative, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 77 din 4 februarie 2014.

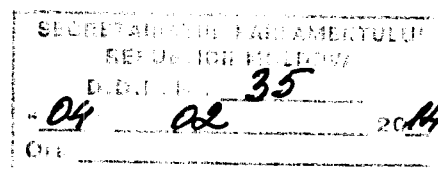
Responsabil de prezentarea în Parlament a proiectului de lege este Ministerul Sănătății.

Anexă: Hotărîrea Guvernului nr. 77 din 4 februarie 2014 – 2 ex.;
proiectul de lege – 1 ex.;
nota informativă – 1 ex.;
raportul de expertiză anticorupție – 1 ex.;
avizul Ministerului Justiției – 1 ex.

Prim-ministru

Iurie LEANCĂ

ex: S.Țurcanu
tel: 250-296

Documentul este în proprietatea
Ministerului Justiției

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÎRE nr. 77
din 4 februarie 2014

Chișinău

**Pentru aprobarea proiectului de lege privind
modificarea și completarea unor acte legislative**

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege privind modificarea și completarea unor acte legislative.

Prim-ministru

IURIE LEANCĂ

Contrasemnează:

Viceprim-ministru,
ministrul economiei

Valeriu LAZĂR

Ministrul sănătății

Andrei Usatîi

Ministrul agriculturii
și industriei alimentare

Vasile Bumacov

Ministrul afacerilor interne

Dorin Recean

Ministrul finanțelor

Anatol Arapu

Ministrul muncii, protecției
sociale și familiei

Valentina Buliga

Ministrul justiției

Oleg Efrim

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

LEGE

privind modificarea și completarea unor acte legislative

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Legea nr.1227-XIII din 27 iunie 1997 cu privire la publicitate (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1997, nr. 67-68, art.555), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 19, alineatele (2) și (3) vor avea următorul cuprins:

„(2) Se interzice orice formă directă sau indirectă de publicitate în favoarea produselor din tutun, inclusiv publicitatea la radio și televiziune, în presa scrisă, în serviciile cinematografice, video, informaționale, cu utilizarea rețelilor de comunicații electronice, publicitatea exterioară și cea interioară, publicitatea în exteriorul și interiorul locurilor de comerț a produselor din tutun, publicitatea pe mijloacele de transport și prin intermediul trimiterilor poștale și publicitatea pe accesoriile de fumat și oricare alt tip de publicitate.

(3) Se exceptează de la prevederile alin.(2) publicațiile destinate exclusiv profesioniștilor din domeniul comerțului cu tutun”.

2. Articolul 22 se completează cu un nou alineat, (7), cu următorul cuprins:

„(7) Se interzice stimularea vânzărilor și promovarea produselor din tutun prin sponsorizare, inclusiv prin acțiuni de sponsorizare sau de susținere în alt mod a unor acțiuni sau inițiative publice sau comerciale, în urma cărora marca comercială a produsului din tutun sau numele producătorului pot deveni vizibile sau informația despre relația cu evenimentul accesibilă publicului. Se interzice orice activitate care induce în eroare sau creează o închipuire eronată despre caracteristicile produselor din tutun și despre impactul acestora asupra sănătății.”

3. La articolul 28 alineatul (1), litera b) va avea următorul cuprins:

„b) expediază agenților de publicitate prescripții de încetare a încălcărilor legislației cu privire la publicitate;”.

Art. II. – La articolul 12 din Legea nr.1585-XIII din 27 februarie 1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1998, nr.38-39, art.280), cu modificările și completările ulterioare, alineatul (2) se completează cu o nouă literă, g), cu următorul cuprins:

„g) să înainteze acțiuni în justiție împotriva angajatorilor și persoanelor juridice responsabile pentru gestiunea spațiilor publice închise sau semiînchise la locurile de muncă, ce au admis fumatul, în vederea compensării cheltuielilor legate de tratamentul persoanelor bolnave, îmbolnăvirea cărora a fost cauzată de expunerea la fumul de tutun.”

Art. III. – Legea nr.278-XVI din 14 decembrie 2007 cu privire la tutun și la articolele din tutun (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr. 47-48, art.139), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. Titlul legii va avea următorul cuprins:

„Legea privind controlul tutunului”.

2. Articolul 1. va avea următorul cuprins:

„Articolul 1. Obiectul și scopul legii

(1) Prezenta lege reglementează activitățile de control al tutunului.

(2) Controlul tutunului este un mecanism regulator instituit de stat ce urmărește reducerea daunelor pentru sănătate generate de consumul produselor din tutun și a produselor asociate cu tutunul și de expunerea la fumul de tutun.

(3) Scopul prezentei legi este asigurarea de către stat a condițiilor necesare pentru protejarea sănătății populației de consecințele consumului produselor din tutun, a produselor asociate cu produse din tutun și de expunerea la fumul de tutun.”

3. La articolul 2, noțiunile conform alineatelor unu-șase; zece – șaisprezece; optsprezece – treizeci și patru; treizeci și șapte – patruzeci și doi se substituie cu următoarele noțiuni:

„aditiv – orice substanță care se adaugă unui produs de tutun în timpul producerii pentru a-i ameliora proprietățile sau pentru a obține noi calități;

ambalaj exterior – orice ambalaj în care produsul este plasat pe piață și care include un pachet unitar sau o grupare de pachete unitare. Învelișul transparent constant nu se consideră ambalaj exterior;

aromatizator – aditiv care conferă aromă și/sau gust;

avertisment privind dauna fumatului – orice avertisment, prevăzut în prezenta lege, inclusiv avertismentele textuale, avertismentele combinate privind dauna fumatului, avertismentele generale privind dauna fumatului și mesajele informaționale;

avertisment combinat privind dauna fumatului – orice avertisment care constă din combinarea unui avertisment textual privind dauna fumatului și a unei fotografii sau altei ilustrații corespunzătoare;

cultivare a tutunului – ansamblu de procese tehnologice de creștere și plantare a răsadului de tutun, de îngrijire a plantelor în câmp și de recoltare a frunzelor;

biblioteca electronică de avertismente privind dauna fumatului – fișier electronic elaborat și furnizat de Ministerul Sănătății, care conține avertismentele combinate privind dauna fumatului și alte informații obligatorii care trebuie înscrise/imprimare pe ambalajele cu produse din tutun;

emisii – orice substanțe emise pe parcursul utilizării conform destinației a produsului din tutun și/sau a produselor asociate cu tutunul, inclusiv substanțele din fum și substanțele emise pe parcursul utilizării produselor din tutun și a produselor asociate cu tutunul care nu se fumează;

fermentare a tutunului – ansamblu de procese tehnologice în urma cărora în foile de tutun se produc transformări biochimice și fizice ce le îmbunătățesc calitatea, proprietățile fumative și capacitatea de păstrare îndelungată;

fumat – stăpînirea unui produs din tutun aprins, indiferent dacă este inhalat sau nu de către posesorul produsului;

fumul de tutun – fumul de la arderea unei țigări, de la narghile sau de la alt produs din tutun, inclusiv emis în mod obișnuit în combinație cu fumul expirat de fumător;

industria tutunului – totalitatea unităților care produc, importă, exportă, depozitează și/sau comercializează tutun și/sau produse din tutun;

ingredient – orice aditiv, frunzele de tutun și alte părți ale plantei de tutun, naturale, procesate sau neprocesate, inclusiv tutunul extins și reconstituit, precum și orice substanță care se regăsește în produsul din tutun finit, inclusiv hîrtia, filtrul, cerneala, capsulele și adezivii;

loc de muncă – orice încăpere sau spațiu semiînchis, utilizate în timpul serviciului sau muncii, indiferent de faptul este remunerată activitatea sau nu, care include nu numai acele locuri unde se realizează nemijlocit activitatea, ci și toate locurile adiacente sau complementare utilizate în mod obișnuit de angajați în timpul activității, inclusiv coridoarele, lifturile, scările, antreurile, instalațiile tehnice, bufetele, toaletele, saloanele, sălile de masă, încăperile exterioare, cum ar fi atelierele și hangarele, precum și vehiculele utilizate în scopuri de serviciu;

mijloc de transport public – orice vehicul utilizat pentru transportul public de pasageri, de regulă contra plată, inclusiv taxiurile;

pachet unitar de produse din tutun – cel mai mic ambalaj individual al produsului din tutun care este plasat pe piață;

plasare pe piață a produselor din tutun – acțiune de a face disponibile produsele din tutun pe piață, oferirii prin vânzare sau prin oricare altă formă de transmitere;

potențial de dependență – potențialul farmacologic al unei substanțe de a cauza dependență, o stare care afectează capacitatea unui individ de a-și controla comportamentul printr-un mecanism de recompensă sau de ușurare a simptomelor sevrajului sau ambele;

produse asociate cu produsele din tutun – produsele din ierburi pentru fumat, produsele care conțin nicotină și alte produse asemănătoare stabilite de către Organizația Mondială a Sănătății;

produse din ierburi pentru fumat – orice produse fabricate din plante sau ierburi, care nu conțin tutun, dar care sînt consumate prin intermediul procesului de ardere;

produse din tutun – produse destinate pentru a fi consumate de către consumatori, integral sau parțial constituite din tutun, modificat sau nemodificat genetic;

produse din tutun care nu se fumează – produse din tutun care nu implică procesul de combustie, inclusiv tutunul de mestecat, tutunul nazal și tutunul pentru uz oral;

produse noi din tutun – produse similare cu țigările obișnuite, care se prezintă de către industria tutunului ca mai puțin nocive sau cu un risc mai mic de dependență în urma modificării tutunului utilizat, parametrilor filtrului sau adaosului de substanțe noi;

produse care conțin nicotină – orice produse consumabile de către consumatori prin inhalare, ingestie sau în alt mod, în care nicotina a fost adăugată pe parcursul procesului de fabricare sau se autoadministrează de către utilizator înainte de sau pe parcursul consumului;

publicitate, promovare și sponsorizare transfrontalieră a produselor din tutun – publicitatea, promovarea și sponsorizarea originară din teritoriul Republicii Moldova care pătrunde pe sau poate fi recepționată pe teritoriul altui stat și care include, dar nu se limitează la mijloacele, precum plasarea pe Internet ori difuzarea prin intermediul tehnologiilor radio sau a altor tehnologii de comunicare și publicitatea, promovarea și sponsorizarea originară din afara teritoriului Republicii Moldova și care intră sau este destinată să intre în teritoriul Republicii Moldova;

promovarea produselor din tutun – alte acțiuni decît acțiunile de publicitate și sponsorizare care au drept scop sporirea consumului produselor din tutun;

spații publice – toate spațiile accesibile publicului general sau locurile utilizate de către anumite categorii sau grupuri de oameni, indiferent de regimul de proprietate sau modul de acces;

spații publice deschise – orice spații publice neacoperite de un acoperiș și/sau neseperate de pereți sau în alt mod vizibil;

spații semiînchise – orice spații care au tavan sau acoperiș și/sau pereți care îngrădesc nu mai puțin de 50% din aria suprafeței totale a spațiului, indiferent dacă construcția în cauză este permanentă sau temporară, precum și de tipul de material utilizat pentru construcție;

spații publice închise – orice spații care au tavan sau acoperiș și care, cu excepția spațiilor pentru uși, ferestre sau pasaje, sînt complet închise, indiferent dacă construcția în cauză este permanentă sau temporară, precum și de tipul de material utilizat pentru construcție;

sponsorizare a tutunului – orice formă de contribuție la evenimente, activități, organizații sau susținere a indivizilor, care are ca scop promovarea directă sau indirectă a produselor din tutun;

tutun care se rulează – tutunul care poate fi folosit pentru confecționarea țigărilor de către consumatori sau vânzătorii cu amănuntul;

tutun fermentat – produs stabil al fermentării sau al prelucrării redraining tutunului, care corespunde documentelor normativ-tehnice;

tutun de mestecat – produs din tutun care nu se fumează, destinat exclusiv pentru mestecare;

tutun nazal – produs din tutun care nu se fumează, destinat consumului prin nas;

tutun nefermentat – frunze de tutun supuse prelucrării postrecoltare;

tutun pentru uz oral – orice produs pentru uz oral, cu excepția celor destinate pentru inhalare sau mestecare, fabricate integral sau parțial din tutun, în formă de praf sau de particule, în orice combinație, în special cel prezentat în plicuri porționate sau plicuri poroase;

țigarete – rulouri de tutun care pot fi fumate ca atare, altele decât trabucurile și țigările de foi, și rulouri de tutun care, prin simpla mînuire neindustrială, se introduc sau se înfășoară în tuburi de hîrtie de țigarete.”;

țigara electronică (sau e-țigară) – dispozitiv electronic de eliberare a nicotinei de forma unei țigări, alimentat cu baterii pentru inhalarea nicotinei în stare de vapori.

4. Se completează cu un nou articol, 2¹, cu următorul cuprins:

„**Articolul 2¹.** Sfera de aplicare a prezentei legi

(1) Toate produsele din tutun, inclusiv cu dispozitiv electronic de eliberare a nicotinei și produsele noi din tutun, plasate pe piața internă a Republicii Moldova trebuie să corespundă prevederilor prezentei legi și reglementărilor aprobate de Guvern pentru executarea prezentei legi.

(2) Se interzice subvenționarea directă și indirectă, acordarea de alocații din fondurile publice sau stimularea de către stat în alt mod a activităților legate de cultivarea și prelucrarea tutunului, fabricarea și comercializarea produselor din tutun.”

5. La articolul 5 alineatul (2), litera e) va avea următorul cuprins:

„e) să nu angajeze sau altfel să antreneze la lucrările de cultivare, recoltare, prelucrarea postrecoltare și procesarea produselor din tutun, precum și la fabricarea produselor din tutun femei gravide și persoane în vîrstă de pînă la 18 ani.”

6. La articolul 6, alineatul (3) se completează în final cu sintagma „în condițiile prevăzute de prezenta lege.”.

7. La articolul 7, alineatul (1) se completează în final cu sintagma „în condițiile prevăzute de prezenta lege.”.

8. Articolul 8 se exclude.

9. Articolul 9 alineatul (2):

la litera b), sintagma „prin documentele normativ-tehnice” se substituie cu sintagma „de prezenta lege”;

la litera c), sintagma „documentelor normativ-tehnice” se substituie cu sintagma „prezentei legi”.

10. Capitolul IV va avea următorul cuprins:

„Capitolul IV. INGREDIENTELE ȘI EMISIILE

Articolul 10. Reglementarea ingredientelor

„(1) Se interzice plasarea pe piață a produselor din tutun, dacă aceste produse ori fumul acestora conțin:

a) aditivi cu potențial de dependență sau care contribuie la creșterea dependenței de produsele din tutun, sînt toxici sau cancerigeni ori sînt potențial cancerigeni;

b) vitamine și alți aditivi care conferă caracteristici de fructe, dulce, vanilie sau de produse de cofetărie, care creează impresia că produsul din tutun are efecte benefice asupra sănătății sau că prezintă pericol redus pentru sănătate;

c) cafeină, taurină, alți aditivi și componente stimulatoare, care se asociază cu energie și vitalitate;

d) aditivi care au proprietăți colorante pentru emisii;

e) mentol, vanilie și alți aditivi cunoscuți care provoacă efecte adverse.

(2) Guvernul la propunerea Ministerului Sănătății stabilește normele de aplicare a prezentului articol.

(3) Plasarea pe piață a produselor din tutun, care contravin prevederilor prezentului articol se sancționează conform legislației.

Articolul 11. Cantitățile unor substanțe toxice și cu potențial de dependență în produsele din tutun

(1) Cantitățile corespunzătoare țigaretelor plasate pe piața internă nu pot fi mai mare de:

1) 10 mg de gudron per țigaretă;

2) 1 mg de nicotină per țigaretă;

3) 10 mg de monoxid de carbon per țigaretă.

(2) Măsurarea cantităților de gudron, nicotină și monoxid de carbon în fumul de țigaretă, precum și prelevarea de probe din țigări va fi efectuată în conformitate cu standardele ISO.

(3) Ministerul Sănătății prin intermediul Serviciului de supraveghere de stat a sănătății publice verifică corespunderea cantităților de substanțe toxice și cu potențial de dependență în produsele din tutun.

(4) Verificarea conținutului de gudron, nicotină și monoxid de carbon prevăzute la alin. (1) al prezentului articol și corespunderea acestora actelor normative în vigoare este realizată de către laboratoarele naționale de încercări,

acreditate conform legislației, inclusiv alte laboratoare din afara țării, acceptate conform legislației Republicii Moldova.

Articolul 12. Raportarea informației privind tutunul, produsele din tutun, ingredientele și emisiile

(1) Centrul Național de Sănătate Publică este instituția responsabilă de colectarea, analiza și difuzarea informației referitoare la tutun, produsele din tutun, ingrediente și emisii.

(2) Agenții economici care produc și/sau importă produse din tutun sînt obligați să prezinte Centrului Național de Sănătate Publică, anterior plasării pe piață a noilor produse din tutun sau cu compoziția modificată, următoarea informație:

a) lista și cantitatea tuturor ingredientelor utilizate în procesul de fabricare a produselor din tutun, pe toate mărcile și tipurile de produs, precum și emisiile și debitele. Lista este însoțită de o explicație care cuprinde motivele pentru care aceste ingrediente au fost incluse în respectivele produse din tutun cu indicarea funcției și categoriei ingredientului. Lista este întocmită în ordinea descrescătoare a greutății fiecărui ingredient inclus în produs;

b) datele toxicologice, cunoscute producătorului sau importatorului, referitoare la ingredientele utilizate, care ard sau nu ard, cu mențiunea privitor la efectul lor asupra sănătății și specificarea efectelor de generare a dependenței și deprinderii față de produsele din tutun.

(3) Agenții economici care produc și/sau importă tutun și/sau produse din tutun sînt obligați să prezinte Centrului Național de Sănătate Publică, pînă la data de 30 mai, următoarea informație ce se referă la activitatea în anul precedent:

a) cantitățile de tutun materie primă și tutun fermentat, utilizate la fabricarea produselor din tutun și originea acestora;

b) volumele anuale de vânzări pentru fiecare marcă de produs din tutun, raportat în bucăți;

c) rezultatele testării emisiilor produselor din tutun fabricate și/sau plasate pe piață;

d) partenerii de afaceri la import și export și adresele lor;

e) orice plăți, cadouri sau contribuții de orice gen făcute savanților, cercetătorilor, jurnaliștilor, funcționarilor publici care dețin concomitent funcția de membru în consiliile de administrare la întreprinderile din industria tutunului sau altor funcționari publici sau persoane care au funcția de demnitate publică.

(4) Agenții economici sînt responsabili de acuratețea și plenitudinea informațiilor prezentate, sub sancțiunea prevăzută la art. 18¹ din prezenta lege.

(5) Informația din prezentul articol se prezintă în format electronic.

(6) Guvernul stabilește cerințele și procedura privind prezentarea informației de la alin. (2) și (3) ale prezentului articol.

Articolul 13. Informarea publicului

(1) Centrul Național de Sănătate Publică plasează și actualizează sistematic pe pagina web oficială proprie informația privitor la produsele din tutun raportată conform art. 12 din prezenta lege, asigurând protecția informațiilor, care constituie secret comercial și evitând prezentarea informației care poate induce în eroare.

(2) În scopul informării publicului, Centrul Național de Sănătate Publică asigură difuzarea prin intermediul paginii sale web a datelor referitoare la:

a) cantitățile substanțelor, specificate la art. 11 alin. (1) din prezenta lege, în tipurile/mărcile de produse din tutun plasate pe piață;

b) rezultatele determinării cantității de substanțe toxice și cu potențial de dependență în produsele din tutun plasate pe piața internă a Republicii Moldova, denumirea și adresa laboratorului care a efectuat testarea;

c) informația prevăzută la alin. (2) și alin.(3) art.12 din prezenta lege;

d) alte date și informații, cu excepția informației confidențiale referitoare la rețete și la formulele specifice de produs, specificate de producător drept secret comercial.

(3) Informațiile cu privire la cantitățile de substanțe nocive, emisii și la ingredientele utilizate, datele toxicologice și rezultatele determinării cantității de substanțe toxice și adictive, nu se consideră confidențiale și sînt accesibile publicului.”.

11. Se completează cu capitolele IV¹, IV², IV³ și IV⁴ cu următorul cuprins:

„Capitolul IV¹

AMBALAREA ȘI ETICHETAREA PRODUSELOR DIN TUTUN

Articolul 13¹. Cerințe generale

(1) Pe fiecare pachet unitar de produse din tutun și pe fiecare ambalaj exterior trebuie să fie imprimate avertismente privind dauna fumatului, atît la import, cît și la plasarea pe piață a acestora. Textele vor fi imprimate în limba de stat.

(2) Avertismentele privind dauna fumatului trebuie să ocupe întreaga suprafață rezervată lor și nu trebuie să fie comentate, parafrazate sau însoțite de oricare alte texte sau imagini.

(3) Avertismentele privind dauna fumatului sînt imprimate, astfel încît să fie clare și să asigure vizibilitatea și integritatea lor grafică. Imprimarea avertismentelor privind dauna fumatului trebuie făcută, astfel încît acestea să nu poată fi detașate, șterse și nici ascunse, acoperite sau întrerupte de alte inscripții sau imagini, inclusiv marcaje de preț, marcaje de trasabilitate și urmărire/monitorizare a locației și statutului proprietății produselor în tranzit, semne distinctive de securitate sau să-și piardă coerența și unitatea în urma deschiderii pachetului unitar cu produse din tutun.

(4) Se interzice imprimarea avertismentelor privind dauna fumatului pe timbrele de acciz.

(5) Utilizarea ambalajelor, pungilor, învelitoarelor, cutiilor, a oricărui alt obiect sau lipirea timbrelor de acciz într-un mod care ascunde, total sau parțial, ori întrerupe avertismentele privind dauna fumatului sau elementele componente ale acestora este interzisă.

(6) Dimensiunile avertismentelor privind dauna fumatului se calculează în raport cu suprafața pe care se aplică, anterior deschiderii pachetului.

(7) Cerințele privind aranjarea, prezentarea și alte cerințe referitoare la avertismentele privind dauna fumatului, informația privind cantitățile de substanțe cu potențial de dependență și toxice, emisiile și alte informații ce trebuie să apară pe ambalajul și prin etichetarea produselor din tutun se stabilesc de către Guvern.

Articolul 13². Avertismentele textuale privind dauna fumatului

(1) Pe fiecare pachet unitar și pe fiecare ambalaj exterior al produselor din tutun care se fumează trebuie să fie imprimate următoarele:

a) avertismentul general: "Fumatul ucide – renunțați acum";

b) mesajul informațional: "Fumul de tutun conține mai mult de 70 de substanțe care provoacă cancer".

(2) Avertismentul general și mesajul informațional se imprimă pe părțile laterale ale pachetului unitar. Avertismentele menționate trebuie să aibă lățimea de cel puțin 20 mm și înălțimea de cel puțin 43 mm și să acopere cel puțin 50% din suprafața pe care sînt imprimate.

(3) În cazul tutunului care se rulează, mesajul informațional se imprimă pe suprafața care devine vizibilă la deschiderea pachetului unitar.

(4) Cerințele privind poziția, formatul, macheta, designul, tipul caracterelor și culoarea de fond a avertismentelor privind dauna fumatului se stabilesc de către Guvern.

Articolul 13³. Avertismentele combinate privind dauna fumatului

(1) Avertismentele combinate privind dauna fumatului trebuie să fie imprimate pe fiecare pachet unitar și pe fiecare ambalaj exterior al produselor din tutun.

(2) Avertismentele combinate privind dauna fumatului trebuie:

a) să fie compuse dintr-un avertisment textual privind dauna fumatului menționat la alin. (4) al prezentului articol și o fotografie corespunzătoare, specificate în biblioteca electronică de avertismente privind dauna fumatului;

b) să cuprindă informații despre renunțarea la fumat, precum numărul de telefon, adresa de e-mail și/sau pagina web oficială a autorității publice, destinate să informeze consumatorii despre programele disponibile de susținere a persoanelor care doresc să renunțe la fumat;

c) să acopere pînă la 75% dar nu mai puțin de 65% din aria externă a ambelor suprafețe vizibile mari ale pachetului unitar de produse din tutun pe care este imprimat, fără a considera chenarul;

d) să expună același avertisment textual privind dauna fumatului și fotografia în culori corespunzătoare pe ambele fețe ale pachetului unitar și pe orice ambalaj exterior;

e) să fie plasate în partea de sus al pachetului unitar și a oricărui ambalaj exterior și în aceeași direcție cu alte informații care apar pe ambalaj;

f) să respecte următoarele dimensiuni pentru pachetele unitare de țigări:

înălțimea să fie de cel puțin 64 mm;

lățimea să fie de cel puțin 55 mm.

(3) Avertismentele combinate privind dauna fumatului se împart în două seturi, a câte 7, care se schimbă prin rotație semestrial. Fiecare avertisment combinat privind dauna fumatului trebuie să apară pe un număr egal de ambalaje cu produse din tutun de fiecare marcă, plasate pe piață în decurs de un semestru de un singur agent economic.

(4) Avertismentele textuale adiționale de sănătate sînt următoarele:

1) fumatul cauzează 9 din 10 cancere pulmonare;

2) fumatul cauzează cancer al gâtului și al gurii;

3) fumatul dăunează plămînilor;

4) fumatul cauzează atacuri de inimă;

5) fumatul cauzează accidente vasculare cerebrale și infirmitate;

6) fumatul blochează arterele;

7) fumatul crește riscul de orbire;

8) fumatul dăunează dinților și gingiilor;

9) fumatul poate ucide fătul nenăscut;

10) fumatul dăunează copiilor, familiei și prietenilor dumneavoastră;

11) copiii fumătorilor sînt mai predispuși să înceapă să fumeze;

12) renunțați la fumat – rămîneți în viață pentru cei dragi;

13) fumatul reduce fertilitatea;

14) fumatul crește riscul de impotență.

Articolul 13⁴. Etichetarea produselor din tutun care se fumează, altele decît țigaretile și tutunul care se rulează

(1) Produsele din tutun care se fumează, altele decît țigaretile și tutunul care se rulează se exceptează de la prevederile alin. (1) lit. b) art. 13² și art. 13³ din prezenta lege.

(2) Pe fiecare pachet unitar și pe orice ambalaj exterior al produselor din tutun care se fumează, altele decît țigaretile și tutunul care se rulează, se imprimă avertismentul general privind dauna fumatului prevăzut la alin. (1) lit. a) art. 13² din prezenta lege, informația prevăzută la alin. (2) lit. b) și unul din avertismentele textuale prevăzute la alin. (4) art. 13³ din prezenta lege.

(3) Avertismentul general privind dauna fumatului se imprimă pe suprafața cea mai vizibilă a pachetului unitar și pe orice ambalaj exterior și trebuie să acopere cel puțin 30% din suprafața externă a pachetului unitar și a ambalajului exterior.

(4) Avertismentul textual privind dauna fumatului se imprimă pe partea opusă suprafeței celei mai vizibile a pachetului unitar și pe orice ambalaj exterior și trebuie să ocupe cel puțin 40% din suprafața externă a pachetului unitar și a ambalajului exterior.

(5) Avertismentele textuale privind dauna fumatului se schimbă semestrial. Fiecare din aceste avertismente trebuie să apară pe un număr egal de pachete unitare cu produse din tutun de fiecare marcă.

(6) Avertismentul general și avertismentele textuale privind dauna fumatului trebuie să fie:

a) imprimate cu caractere aldine negre, tip Helvetica, pe fond alb, dimensiunea caracterelor ocupînd suprafața maximal posibilă din aria repartizată textului;

b) amplasate centrat pe suprafața repartizată, paralel cu marginea pachetului unitar și a ambalajului exterior;

c) încadrate într-un chenar negru cu grosimea de cel puțin 3 mm și cel mult 4 mm în interiorul suprafeței rezervate pentru avertismentul textual;

d) tipărite cu litere minuscule, cu excepția primei litere a primului cuvînt al mesajului;

e) tipărire cu vopsea care nu se șterge și nu vor fi întrerupte sau ascunse de timbru de acciz ori de alte elemente ale ambalajului, precum și deteriorate la deschiderea acestuia.

Articolul 13⁵. Biblioteca electronică de avertismente privind dauna fumatului

(1) Ministerul Sănătății creează și întreține o bibliotecă electronică de avertismente privind dauna fumatului, accesibilă publicului, care va conține avertismentele combinate privind dauna fumatului prevăzute de prezenta lege.

(2) Ministerul Sănătății furnizează gratuit avertismente privind dauna fumatului în format electronic la cerere.

Articolul 13⁶. Descrierea și prezentarea produselor din tutun

(1) Etichetarea, ambalarea și prezentarea pachetelor unitare, ambalajelor exterioare și a produselor din tutun ca atare nu trebuie să includă elemente sau caracteristici care:

a) promovează produsul din tutun prin mijloace false, înșelătoare sau care pot crea impresii eronate despre caracteristicile acestuia, efectele asupra sănătății, pericole sau emisii;

b) sugerează că un produs din tutun este mai puțin dăunător decît altele, inclusiv calificarea comparată a produsului de tip *light*, *medium*, *ultra*, *extra*, *super*, *slim* sau *altele similare*, ori că un produs din tutun are efecte vitalizante,

energizante, de întinerire, naturale, organice sau alte efecte pozitive pentru sănătate sau sociale;

c) creează similitudini cu denumirile anatomice ale corpului uman, precum și a cuvintelor care pot sugera o stare de bine, precum „roșu”, „auriu” sau a altor cuvinte similare;

d) se referă la aromă, gust, prezența sau absența aromatizatorilor sau altor aditivi;

e) se aseamănă cu produsele alimentare sau jucăriile.

(2) Elementele și caracteristicile interzise, menționate la alin. (1) al prezentului articol includ, dar nu se limitează la texte, simboluri, denumiri, mărci comerciale, expresii metaforice sau de alt gen, culori care induc în eroare, inserțiuni sau alte materiale adiționale, precum etichetele adezive, autocolante, materiale inserate fixate, straturi care se raclează și învelitori sau care se referă la forma produsului din tutun ca atare. Țigarelele cu diametrul mai mic de 7,5 mm se consideră că induc în eroare.

(3) Se interzice specificarea cantității de substanțe nocive pe sau în interiorul pachetelor de produse din tutun sau pe produsele din tutun ca atare, inclusiv ca parte a mărcii comerciale.

(4) Se interzice prezentarea produselor alimentare, jucăriilor și a altor produse sub formă de pachete de produse din tutun sau care face asociere cu produsele din tutun.

(5) La confecționarea pachetelor unitare cu produse din tutun nu pot fi utilizate tehnologii speciale și pe pachete nu pot fi imprimate elemente ce pot modifica aspectul pachetului sau sustrage atenția consumatorului, acestea includ, dar nu se limitează la:

a) cerneluri care se activează la căldură și/sau fluorescente în anumite tipuri de lumină;

b) cerneluri sau ornamente care apar gradual în timp;

c) aplicații care se elimină sau se răzuiesc pentru a pune în evidență imagini sau texte;

d) aplicații reliefate.

Articolul 13⁷. Prezentarea și conținutul pachetului unitar

(1) Pachetul unitar de țigarete este de formă paralelipipedică.

(2) Pachetul unitar cu tutun care se rulează este de forma unei pungi dreptunghiulare, cu o clapă care acoperă deschizătura. Clapa acoperă cel puțin 70% din suprafața anterioară a pachetului.

(3) Pachetele unitare ale produselor din tutun, altele decât cele specificate la alin. (1) și (2) ale prezentului articol sînt de formă paralelipipedică sau cilindrică.

(4) Pachetul unitar de țigarete trebuie să conțină cel puțin 20 de țigări.

(5) Pachetul unitar cu tutun care se rulează trebuie să conțină cel puțin 40 g de tutun.

(6) Pachetul de țigarete nu are o deschizătură care poate fi reînchisă sau resigilată după ce deschizătura este deschisă prima oară, alta decât clapa superioară basculantă. Capacul superior basculant al unui pachet de țigarete este fixat numai de partea posterioară a pachetului.

Articolul 13⁸. Trasabilitatea și semnul distinctiv de securitate

(1) Toate pachetele unitare de produse din tutun se marchează cu un identificator unic.

(2) Identificatorul unic trebuie să fie imprimat/aplicat, astfel încât să nu poată fi detașat, să fie inteligibil și să nu fie nici într-un fel ascuns sau întrerupt, inclusiv de timbrele de acciz și marcajele de prețuri ori la deschiderea pachetului.

(3) Identificatorul unic trebuie să permită determinarea:

- a) zilei și locului fabricării;
- b) întreprinderii producătoare;
- c) utilajului folosit la fabricarea produsului din tutun;
- d) schimbului sau timpului fabricării;
- e) descrierii produsului;
- f) pieței de destinație pentru comerțul cu amănuntul;
- g) rutei de transport preconizată;
- h) importatorului, după caz;

i) rutei curente/actuale a încărcăturii de la producător pînă la primul punct de vânzare cu amănuntul, inclusiv a tuturor depozitelor utilizate;

j) identității tuturor cumpărătorilor de la producător pînă la punctul de comerț cu amănuntul;

k) facturii, înscrierilor privind numărul ordinului și a plăților tuturor cumpărătorilor de la producător pînă la primul vânzător cu amănuntul.

(4) Toți agenții economici, implicați în comercializarea produselor din tutun de la producător pînă la ultimul agent economic premergător punctului de comerț cu amănuntul trebuie să dețină înregistrări privind intrarea tuturor pachetelor unitare pe care le au în posesie, precum și toate mișcările intermediare și ieșirea finală din posesia lor.

(5) Producătorii de tutun asigură toți agenții economici, implicați în comercializarea produselor din tutun de la producător pînă la ultimul agent economic premergător punctului de comerț cu amănuntul, inclusiv importatorii, depozitele angro și companiile transportatoare cu echipamentele necesare pentru înregistrarea tuturor produselor din tutun, cumpărate, vândute, depozitate, transportate sau altfel manipulate. Echipamentele trebuie să asigure citirea și transmiterea electronică a datelor la instituția depozitară.

(6) Înscrierile nu pot fi modificate sau șterse de nici unul dintre actorii implicați în comercializarea produselor din tutun, dar agentul economic care a introdus datele și alți agenți economici, implicați direct în tranzacții, precum furnizorul sau destinatarul, pot face comentarii la datele introduse anterior. Agenții economici implicați trebuie să introducă datele corecte și o referință la intrarea precedentă, care din punctul lor de vedere necesită corectare.

(7) Toți producătorii și importatorii de produse din tutun trebuie să încheie contracte de depozitare a datelor cu o parte terță, care dispune de dispozitivele și mijloacele necesare pentru depozitarea datelor referitor la producătorul vizat și care este amplasată fizic în teritoriul Republicii Moldova.

(8) Partea terță care asigură depozitarea datelor își desfășoară activitatea în mod transparent și asigură accesibilitate la datele depozitate și dispozitivele de depozitare Ministerului Afacerilor Interne, Ministerului Sănătății și Guvernului.

(9) Fiecare pachet unitar cu produse din tutun plasat pe piață va avea imprimat sau aplicat, astfel încât să nu poată fi detașat, vizibil, un semn distinctiv, dovadă a securității (ne)falsificării, cu dimensiunea de cel puțin 1 cm², inteligibil și care să nu fie nici într-un fel ascuns sau întrerupt, inclusiv de timbrele de acciz și marcajele de prețuri ori de alte elemente prevăzute de legislație.

(10) Gestionarea sistemului de semne distinctive se efectuează conform Regulamentului aprobat de către Guvern.

Articolul 13⁹. Publicitatea și promovarea prin sponsorizare a produselor din tutun

(1) Se interzice orice formă de publicitate în favoarea produselor din tutun, inclusiv publicitatea la radio și televiziune, în presa scrisă, în publicitatea cinematografică, video, prin Internet, cu folosirea rețelilor telefonice, telegrafice, ceea ce include, dar nu se reduce la, publicitatea exterioară și cea din interiorul spațiilor publice închise și spațiile semideschise, în special, publicitatea în exteriorul și interiorul locurilor de vânzare angro și cu amănuntul a produselor din tutun și în localurile în care se prestează servicii, publicitatea în sau pe mijloacele de transport și prin intermediul trimitărilor poștale, precum și publicitatea pe accesoriile pentru fumat.

(2) Se exceptează de la prevederile alin.(1) materialele promoționale destinate exclusiv pentru a fi distribuite producătorilor, importatorilor și vânzătorilor de tutun și produselor din tutun.

(3) Se interzice stimularea vânzărilor de produse din tutun, inclusiv, prin sponsorizare sau susținere în alt mod a unor acțiuni sau inițiative publice sau comerciale.

(4) Se interzice orice activitate care induce în eroare sau creează o închipuire eronată despre caracteristicile produsului și despre impactul acestuia asupra sănătății.

(5) Se interzice agenților economici din industria tutunului inițierea sau participarea în acțiuni de sponsorizare sau acțiuni filantropice.

(6) Se interzice sponsorizarea manifestărilor și activităților legate de produsele din tutun care au efect transfrontalier originar din teritoriul Republicii Moldova.

(7) Se interzice utilizarea mărcilor comerciale ale produselor din tutun la promovarea altor produse sau servicii, precum și a mărcilor comerciale ale altor produse sau servicii la promovarea produselor din tutun.

(8) Se interzice utilizarea accesoriilor pentru fumat (scrumiere, brichete), în scopul promovării directe sau indirecte a produselor din tutun.

(9) Se interzice oferirea gratuită sau la un preț mai mic decât cel stabilit a produselor din tutun.

(10) Verificarea respectării prevederilor prezentului articol se efectuează de către Agenția de Stat pentru Protecția Concurenței, Serviciul de Supraveghere de Stat a Sănătății Publice și Inspectoratul Fiscal de Stat în limita competențelor stabilite de legislația în vigoare”.

Capitolul IV²

PLASAREA PE PIAȚĂ A PRODUSELOR DIN TUTUN

Articolul 13¹⁰. Notificarea produselor din tutun și a produselor asociate

(1) Producătorii și importatorii de produse din tutun notifică Centrul Național de Sănătate Publică despre orice produs nou din tutun sau produs din tutun cu compoziția modificată, pe care intenționează să le plaseze pe piață.

(2) Notificarea se transmite în format electronic cu șase luni înainte de plasarea pe piață a produsului și este însoțită de:

- a) descrierea detaliată a produsului respectiv;
- b) informația privind ingredientele și emisiile prevăzută la art.12 din prezenta lege;
- c) studiile științifice disponibile privind toxicitatea, potențialul de dependență și atractivitatea produsului din tutun, în special referitor la ingrediente și emisii;
- d) studiile disponibile și cercetările de piață privind preferințele diferitor grupuri de consumatori, inclusiv persoanele tinere;
- e) alte informații disponibile și relevante, inclusiv referitor la analiza risc/beneficiu a produsului, efectele presupuse privind renunțarea la fumat, efectele presupuse privind inițierea fumatului și alte percepții predictibile ale consumatorului.

Articolul 13¹¹. Produsele care conțin nicotină

(1) Următoarele produse care conțin nicotină, altele decât cele menționate în art. 11 și 12 din prezenta lege, inclusiv cele cu dispozitiv electronic de eliberare a nicotinei, pot fi plasate pe piață în următoarele condiții:

- a) produsele care conțin nicotină în cantitate mai mică de 2 mg pentru o unitate;
- b) produsele care conțin nicotină în concentrație mai mică de 4 mg la 1 ml;
- c) produsele, utilizarea cărora, conform destinației, rezultă într-o concentrație plasmatică de vîrf maximă medie mai mică de 4 mg nicotină la 1 ml.

(2) Fiecare pachet unitar și ambalaj exterior al produselor specificate la alin. (1) al prezentului articol, trebuie să conțină următorul avertisment:

„Acest produs conține nicotină și poate dăuna grav sănătății tale”.

(3) Avertismentul privind dauna fumatului prevăzut la alin.(2) al prezentului articol trebuie:

- a) să corespundă cerințelor menționate la alin. (6) art. 13⁴ din prezenta lege;
- b) să fie imprimat pe cele mai mari două suprafețe ale pachetului unitar;
- c) să acopere 30% din aria externă a suprafeței corespunzătoare a pachetului unitar și a ambalajului exterior.

Articolul 13¹². Comercializarea produselor din tutun și a produselor care conțin nicotină

(1) Se interzice plasarea pe piața internă a produselor din tutun care nu se fumează, inclusiv a produselor din tutun de uz oral, tutunului de mestecat și a tutunului nazal și a produselor din ierburi pentru fumat.

(2) Importul și plasarea pe piață a produselor din tutun și a produselor care conțin nicotină se efectuează numai după aplicarea de către producător a timbrului de acciz direct pe ambalajul cu produse din tutun. În cazul în care produsul din tutun sau produsul care conține nicotină este produs cu folie de protecție, timbrul de acciz se aplică sub folie. Timbrul de acciz se lipește astfel încât să se deterioreze la deschiderea pachetului unitar cu produse din tutun sau produse care conțin nicotină.

(3) Regulile de plasare pe piață a produselor din tutun și produselor care conțin nicotină se stabilesc de Guvern.

Articolul 13¹³. Prevenirea accesului minorilor la produsele din tutun și produsele care conțin nicotină

(1) Se interzice comercializarea produselor din tutun și a produselor care conțin nicotină:

- a) persoanelor și de către persoanele sub vârsta de 18 ani;
- b) prin rețeaua de comerț ambulant, la tarabe sau tejghele improvizate, prin automate comerciale;
- c) prin Internet;
- d) fără documente justificative, eliberate de producători sau importatori, care să demonstreze proveniența și să asigure trasabilitatea produselor din tutun și a produselor care conțin nicotină;
- e) care nu au timbre de acciz;
- f) în alt ambalaj decât cel original al producătorului sau cu ambalajul deteriorat;
- h) în pachete unitare care conțin mai puțin de 20 de bucăți de produse din tutun, din pachete unitare deschise sau la bucată.

(2) Se interzice comercializarea produselor alimentare, jucăriilor și a altor produse care fac asociere cu produsele de tutun.

(3) Unitățile ce comercializează cu amănuntul produse din tutun și produse care conțin nicotină sînt obligate să afișeze la un loc vizibil informația privind interzicerea vânzării produselor din tutun și produselor care conțin nicotină persoanelor sub vîrsta de 18 ani și informația privind cuantumul amenzii aplicate pentru nerespectarea prevederilor privind interzicerea vânzării produselor din tutun și produselor care conțin nicotină persoanelor sub vîrsta de 18 ani.

(4) Pentru a se asigura că persoana care cumpără produse din tutun și produse care conțin nicotină a atins vîrsta de 18 ani, vînzătorii sînt obligați să solicite de la cumpărător prezentarea actului de identitate sau a unui alt act oficial cu fotografia persoanei, care să ateste vîrsta acesteia. În cazul în care cumpărătorul refuză să prezinte actul de identitate, vînzătorul nu are dreptul să-i vîndă produse din tutun și produse care conțin nicotină.

(5) Se interzice expunerea vizibilă a produselor din tutun și a produselor care conțin nicotină în spațiile comerciale accesibile publicului. Lista produselor din tutun și a produselor care conțin nicotină disponibile pentru comercializare și prețurile acestora, imprimată pe hîrtie albă cu caractere negre, se prezintă de către vînzător la solicitarea cumpărătorilor adulți.

(6) Unitățile cu suprafața spațiilor comerciale mai mică de 20 m² ce comercializează produse din tutun trebuie să fie amplasate la o distanță de cel puțin 200 m una de la alta și la 50 m de la instituțiile de învățămînt și instituțiile medico-sanitare.

(7) Se interzice comercializarea produselor din tutun și a produselor care conțin nicotină în unitățile de comerț între orele 22.00 – 8.00.

Capitolul IV³

PROTECȚIA ÎMPOTRIVA EXPUNERII LA FUMUL DE TUTUN

Articolul 13¹⁴. Protecția împotriva expunerii la fumul de tutun în spațiile publice închise, semiînchise, locurile de muncă, transportul public și spații publice deschise

(1) Se interzice fumatul:

a) în toate spațiile publice închise și semiînchise, locurile de muncă, indiferent de regimul de proprietate sau modul de acces;

b) în toate spațiile publice deschise administrate de instituțiile medico-sanitare, de învățămînt, autoritățile publice centrale și locale, inclusiv pe teritoriile aferente, parcurile și terenurile de joacă și distracții pentru copii;

c) în raza de 10 metri de la intrarea în spațiile publice închise și locurile de muncă, de la ferestrele care se deschid și de la locurile/instalațiile de captare a aerului pentru spațiile publice închise și pentru locurile de muncă;

d) pe stadioane, arene, piețe și alte spații publice deschise pe durata evenimentelor publice distractive sau de alt gen;

e) în stațiile de transport public și în raza de 10 metri de la acestea;

f) în mijloacele de transport public și în mijloacele de transport private în care se află minori.

Articolul 13¹⁵. Obligațiunile persoanelor responsabile

(1) Angajatorii, autoritățile publice centrale și locale aplică interdicția fumatului pe tot spațiul administrat, cu afișarea avertismentului: „În această clădire fumatul este complet interzis”, ”În această instituție fumatul este complet interzis”, ”În această unitate fumatul este complet interzis”.

(2) Proprietarii sau managerii spațiilor publice, locurilor de muncă, mijloacelor de transport public, indiferent de regimul de proprietate sau modul de acces, în care fumatul este interzis, au obligația:

a) de a afișa pe ușa de la intrare în încăperi/spații/mijloacele de transport public semnul internațional ce interzice fumatul – respectiv o țigaretă aprinsă într-un cerc roșu barată de o linie roșie transversală, proeminent vizibil cu dimensiunea de cel puțin A5, însoțit de cuvintele „Fumatul este interzis. Fumatul în încăperi contravine legii”, precum și de informația referitor la serviciile de consiliere privind abandonarea fumatului și de tratament a dependenței de tutun.

b) să avertizeze persoanele care fumează în locuri interzise, despre interdicția fumatului, iar în cazul neconformării acestora interdicției, să anunțe poliția.

Capitolul IV⁴

ASIGURAREA EFICIENȚEI POLITICILOR DE CONTROL AL TUTUNULUI

Articolul 13¹⁶. Interzicerea parteneriatului cu și a sprijinului industriei tutunului

Se interzice autorităților publice centrale și locale să participe la, să susțină sau să accepte:

a) parteneriate cu industria tutunului, inclusiv inițiativele sau activitățile industriei tutunului descrise, caracterizate, care implică sau care pot fi percepute ca social responsabile;

b) acorduri cu caracter neobligatoriu sau neexecutoriu, memorandumuri de înțelegere sau înțelegeri voluntare în locul măsurilor legale de control al tutunului;

c) contribuții financiare sau de resurse de alt fel, directe sau indirecte, ori implicarea în orice mod în inițiative, campanii sau programe, direct sau indirect legate de controlul tutunului sau a sănătății publice și care cuprind, dar nu se limitează la programele de acces și educație a tinerilor, campanii de educație a publicului și alte inițiative;

d) propuneri, proiecte sau oferte de asistență pentru elaborarea sau implementarea politicilor publice de control al tutunului.

Articolul 13¹⁷. Interzicerea contribuțiilor voluntare din partea industriei tutunului

(1) Se interzice oferirea din partea reprezentanților industriei tutunului și acceptarea de către autoritățile publice centrale și locale, alte structuri cu sau fără statut de persoană juridică care îndeplinesc funcții publice în ramura legislativă, executivă, sau judecătorească a contribuțiilor voluntare, financiare sau de altă natură, cu excepția cazurilor în care aceste contribuții rezultă din prevederile legale.

(2) Se interzice oferirea de către reprezentanții industriei tutunului a contribuțiilor financiare sau de altă natură, inclusiv a cadourilor pentru funcționarii publici și persoanele cu funcție de demnitate publică și a membrilor familiilor acestora și solicitarea sau acceptarea de către funcționarii publici și persoanele cu funcție de demnitate publică și a membrilor familiilor acestora a unor astfel de contribuții.

(3) Se interzice oferirea de orice contribuții din partea reprezentanților industriei tutunului către persoane, organizații, comunități sau alte entități cu scopul direct sau indirect de promovare a produselor din tutun sau a consumului produselor din tutun și acceptarea sau facilitarea contribuțiilor din partea industriei tutunului.

(4) Contribuția oferită sau făcută de reprezentanții industriei tutunului cu scopul de promovare a imaginii corporative se consideră ca fiind contribuție oferită sau făcută cu scopul de promovare a produselor din tutun sau a consumului produselor din tutun.

(5) Contribuția oferită sau făcută de către vânzătorul cu amănuntul cu scopul de promovare a industriei tutunului se consideră ca ofertă de promovare a produselor din tutun sau a consumului produselor din tutun.

Articolul 13¹⁸. Prevenirea și soluționarea conflictelor de interese

(1) Nu pot participa la elaborarea și implementarea politicilor publice de control al tutunului persoanele care sînt sau au fost antrenate în ultimele 24 de luni, în gestiunea întreprinderilor din industria tutunului.

(2) Orice persoană implicată în elaborarea politicilor publice ce vizează controlul tutunului este obligată să declare existența intereselor personale actuale, precum și informația privitor la participarea la gestiunea sau promovarea întreprinderilor din industria tutunului în ultimele 24 luni.

Articolul 13¹⁹. Creșterea conștientizării și educația publicului

Ministerul Sănătății elaborează și asigură distribuirea informației despre:

- a) riscurile cultivării și prelucrării tutunului;
- b) consumului produselor din tutun și expunerii la fumul de tutun pentru sănătate;
- c) potențialul de dependență și dăunător al produselor din tutun;

b) necesitatea protejării politicilor publice de control al tutunului de interesele comerciale și alte interese ale industriei tutunului și strategiile și tacticile utilizate, deschis sau voalat, de către industria tutunului pentru a submina și împiedica elaborarea și implementarea politicilor publice de control al tutunului, inclusiv prin contribuții filantropice în favoarea organizațiilor publice și private”.

12. La articolul 14:

alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Se interzice circulația pe teritoriul Republicii Moldova a produselor din tutun, dacă aceste produse ori fumul acestora conțin substanțe nocive, specificate la articolul 11 alineatul (1) din prezenta lege.”;

la alineatul (3) cuvintele „și/sau informația privind conținutul de gudron, nicotină și monoxid de carbon” se exclud.

13. La capitolul V titlul va avea următorul cuprins:

**„Capitolul V
CONTROLUL DE STAT ÎN DOMENIUL PROTECȚIEI SĂNĂTĂȚII DE
EXPUNEREA LA FUMUL DE TUTUN ȘI CONSUMUL PRODUSELOR
DIN TUTUN”**

14. Articolul 18:

titlul va avea următorul cuprins:

„**Articolul 18.** Licențierea activităților în industria tutunului”;

în tot textului articolului, cuvintele „articolelor din tutun” se substituie cu cuvintele „produselor din tutun”;

alineatele (3)-(6) se exclud.

15. Se completează cu un nou articol, 18¹, cu următorul cuprins:

„**Articolul 18¹.** Retragera licenței

(1) Licența pentru importul, fabricarea și comercializarea tutunului și a produselor din tutun se retrage în următoarele cazuri:

a) plasarea pe piață a produselor din tutun neetichetate în conformitate cu legislația în vigoare privind plasarea pe piață a produselor din tutun și fără aplicarea sau cu aplicarea neconformă a avertismentelor privind dauna fumatului;

b) nerespectarea legislației privind interzicerea publicității produselor din tutun și privind interzicerea sponsorizării;

c) nerespectarea legislației privind prezentarea informației/raportarea despre tutun și produsele din tutun și activitățile legate de aceste produse.

(2) Retragera licenței se efectuează de către organul de licențiere la sesizarea organelor constatatoare a încălcărilor specificate la alin.(1) al prezentului articol, conform procedurii prevăzute în legislația în vigoare”.

16. Articolul 19 va avea următorul cuprins:

„Articolul 19. Supravegherea consumului produselor din tutun și expunerii la fumul de tutun

(1) Ministerul Sănătății este responsabil de :

a) monitorizarea consumului produselor din tutun și expunerii la fumul de tutun, prin elaborarea și punerea în aplicare a metodelor de colectare și analiză a datelor relevante;

b) monitorizarea calității aerului în spațiile publice închise unde este interzis fumatul;

c) monitorizarea producerii, importului și comercializării tutunului și produselor din tutun și a activităților legate de acestea;

d) promovarea unui stil de viață fără tutun prin elaborarea și implementarea politicilor de încurajare și stimulare a renunțării la consumul produselor din tutun.

(2) Ministerul Educației, de comun acord cu Ministerul Sănătății, este responsabil de includerea în curricula de învățământ preuniversitar și universitar a subiectelor privind riscurile pentru sănătate a consumului produselor din tutun și expunerii la fumul de tutun, precum și a beneficiilor renunțării la fumat și adoptării unui stil de viață fără tutun”.

17. Se completează cu articolele 19¹, 19² și 19³ cu următorul cuprins:

„Articolul 19¹. Măsurile de reducere a dependenței de fumat și stimularea renunțării la tutun

(1) Instituțiile de învățământ medical de orice nivel vor include în programele de instruire și educație continuă metodele de diagnostic, consiliere și tratament a dependenței de tutun.

(2) Ministerul Sănătății organizează sistemul de acordare a serviciilor de consiliere privind renunțarea la fumat și de tratament a dependenței de tutun.

Articolul 19². Colaborarea intersectorială

(1) Guvernul aprobă și actualizează periodic documente de politici publice intersectoriale comprehensive în domeniul controlului tutunului.

(2) Activitățile legate de coordonarea implementării documentelor de politici publice intersectoriale comprehensive în domeniul controlului tutunului sînt realizate de Consiliul Național Coordonator în domeniul Controlului Tutunului (în continuare – Consiliul Național).

(3) Consiliul Național se instituie de către Guvern în calitate de organ consultativ, fără statut de persoană juridică.

(4) Regulamentul Consiliului Național se aprobă de către Guvern.

(5) Consiliul Național are următoarele atribuții:

a) coordonează implementarea documentelor de politici publice intersectoriale comprehensive în domeniul controlului tutunului;

b) asigură participarea părților interesate în procesul de elaborare, monitorizare și implementare a activităților de control asupra plasării pe piață și consumului produselor din tutun în Republica Moldova și contribuie la stabilirea legăturilor durabile între toți factorii-cheie de decizie, implicați în elaborarea, promovarea și implementarea legislației și a politicilor publice în domeniul controlului tutunului ;

c) promovează parteneriatul intersectorial între instituțiile de stat, internaționale și neguvernamentale pentru un mai bun control asupra respectării reglementărilor privind modul și condițiile realizării de către autoritățile publice a controlului asupra plasării pe piață și consumului produselor din tutun și asigură dialogul reciproc eficient între organizațiile guvernamentale și neguvernamentale din Republica Moldova și de peste hotare;

d) coordonează procesul intersectorial de elaborare și de ajustare a legislației în domeniul controlului asupra plasării pe piață și consumul produselor din tutun la prevederile Convenției-cadru a Organizației Mondiale a Sănătății și la legislația comunitară, precum și procesul de implementare a legislației și a documentelor de politici publice în domeniu;

e) facilitează colaborarea intersectorială pentru elaborarea politicilor publice destinate controlului tutunului, coordonând punerea în aplicare ale acestora.

Articolul 19³. Finanțarea acțiunilor de control al tutunului

(1) Guvernul va aloca resursele necesare pentru finanțarea măsurilor de control al tutunului pentru încurajarea unui stil de viață fără tutun și renunțare la fumat.

(2) Programele naționale de control al tutunului sînt finanțate în limita mijloacelor financiare prevăzute în acest scop de către instituțiile responsabile, precum și din alte surse conform legislației.”

18. Articolul 20 va avea următorul cuprins:

„Articolul 20. Răspunderea pentru încălcarea prezentei legi

(1) Nerespectarea prevederilor prezentei legi atrage răspunderea stabilită de legislația în vigoare.

(2) Produsele din tutun fabricate, importate sau comercializate cu încălcarea cerințelor prezentei legi se confiscă în modul prevăzut de legislație. Produsele din tutun confiscate urmează a fi distruse. Procedura de distrugere a produselor din tutun confiscate se stabilește de Guvern.

(3) Orice persoană are dreptul la satisfacția efectivă pentru dauna cauzată de consumul produselor din tutun și/sau expunerea la fumul de tutun, în baza hotărîrii instanței de judecată competente, de la producătorul de țigări sau persoana juridică responsabilă de locul de muncă sau spațiul public închis sau semiînchis în care se fumează.

(4) Nerespectarea legislației privind protecția contra expunerii la fumul de tutun în spațiile publice închise, semiînchise, locurile de muncă și transportul

public de către agenții economici, activitatea cărora este autorizată sau licențiată, constatată repetat de către instituțiile Serviciului de supraveghere de stat a sănătății publice, conduce la retragerea autorizației. Autoritatea competentă retrage autorizația sau licența în baza demersului motivat al medicului șef sanitar de stat din unitatea administrativ-teritorială respectivă.”

Art.IV. – Codul contravențional al Republicii Moldova nr.218-XVI din 24 octombrie 2008 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr. 3-6, art. 15), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. Se completează cu un nou articol, 91¹, cu următorul cuprins:

„**Articolul 91¹.** Încălcarea legislației privind controlul asupra plasării pe piață și consumul produselor din tutun

(1) Importul, plasarea pe piață sau comercializarea produselor din tutun neambalate și neetichetate în conformitate cu prevederile legale,

se sancționează cu amendă de la 130 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 450 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice, cu privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate de la 6 luni la un an.

(2) Importul, plasarea pe piață sau comercializarea produselor alimentare care conțin nicotină, produselor alimentare, jucăriilor și/sau a altor produse care fac asociere cu produsele din tutun,

se sancționează cu amendă de la 120 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 450 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice, cu privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate de la 6 luni la un an.

(3) Importul, plasarea pe piață sau comercializarea produselor din tutun care nu se fumează, a produselor care conțin nicotină adăugată, în cantități mai mari decât cele prevăzute în legislația privind controlul tutunului, a produselor din ierburi pentru fumat,

se sancționează cu amendă de la 130 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 450 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice, cu privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate de la 6 luni la un an.

(4) Importul, plasarea pe piață sau comercializarea produselor din tutun care conțin cantități de substanțe toxice peste limitele stabilite de legislația în vigoare,

se sancționează cu amendă de la 120 la 150 de unități convenționale, aplicată persoanei fizice, de la 450 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate de la 6 luni la un an.

(5) Comercializarea produselor din tutun, în alt mod decât prin vânzare-cumpărare, așa ca vânzătorul și cumpărătorul să se afle fizic unul în prezența altuia,

se sancționează cu amendă de la 120 la 150 de unități convenționale, aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 400 la 450 de unități convenționale, aplicată persoanei juridice.

(6) Expunerea-vizibilă a produselor din tutun în spațiile comerciale accesibile publicului,

se sancționează cu amendă de la 120 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, de la 400 la 450 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcții de răspundere, de la 450 la 500 de unități convenționale, aplicată persoanei juridice.

(7) Neafișarea, la loc vizibil în unitățile comerciale, a informației privind interzicerea vânzării produselor din tutun persoanelor sub vârsta de 18 ani,

se sancționează cu amendă de la 250 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcții de răspundere, de la 350 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei juridice, cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate de la 6 luni la un an.

(8) Comercializarea de produse din tutun minorilor sau vânzarea de produse din tutun fără a verifica în modul stabilit de legislație vârsta cumpărătorului,

se sancționează cu amendă de la 120 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei fizice.

(9) Plasarea pe piață a produselor din tutun care conțin ingrediente interzise de legislația în vigoare în domeniul controlului tutunului,

se sancționează cu amendă de la 450 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(10) Plasarea pe piață a produselor din tutun, care conțin elemente de prezentare și etichetare a produselor din tutun false, înșelătoare, care creează impresie eronată referitor la caracteristicile, efectele asupra sănătății, pericolele și emisiile produselor din tutun, care sugerează că un produs din tutun este mai puțin dăunător sau că are efecte vitalizante, energizante, vindecătoare, de întinerire, naturale, organice sau alte efecte pozitive pentru sănătate sau sociale ori se referă la aroma, gustul sau prezența ori absența aromatizatorilor și/sau a altor aditivi,

se sancționează cu amendă de la 400 la 450 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(11) Plasarea pe piață a produselor din tutun fără identificatorul unic,

se sancționează cu amendă de la 400 la 450 de unități convenționale aplicată persoanei juridice, cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate de la 6 luni la 1 an.

(12) Utilizarea denumirilor mărcilor comerciale ale produselor din tutun la promovarea altor produse sau servicii, a mărcilor comerciale ale altor produse sau servicii la promovarea produselor din tutun, precum și a accesoriilor pentru fumat (scrumiere și brichete cu branduri) în scopul promovării directe sau indirecte a produselor din tutun,

se sancționează cu amendă de la 120 la 150 de unități convenționale, aplicată persoanei fizice, de la 450 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate de la 6 luni la un an.

(13) Neprezentarea Centrului Național de Sănătate Publică în termenele stabilite a informației cerute în conformitate cu Legea privind controlul tutunului și/sau prezentarea informației neveridice și incomplete,

se sancționează cu amendă de la 400 la 450 de unități convenționale, aplicată persoanei cu funcții de răspundere, de la 450 la 500 de unități convenționale, aplicată persoanei juridice, cu privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate de la 6 luni la un an.

(14) Neafișarea simbolurilor ce interzic fumatul,

se sancționează cu amendă de la 250 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcții de răspundere, de la 350 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei juridice, cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate de la 6 luni la un an.

(15) Admiterea fumatului în spațiile publice închise și semiînchise, la locurile de muncă, și în alte locuri interzise de legislația în vigoare,

se sancționează cu amendă de la 350 la 400 unități convenționale aplicată persoanei cu funcții de răspundere, de la 450 la 500 unități convenționale aplicată persoanei juridice cu privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate de la 6 luni la un an.

(16) Admiterea fumatului în transportul public,

se sancționează cu amendă de la 130 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, de la 150 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcții de răspundere, de la 450 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate de la 6 luni la un an.

(17) Fumatul în spațiile publice închise și semiînchise, la locurile de muncă, spațiile publice deschise administrate de instituțiile medico-sanitare, de învățământ, autoritățile administrației publice centrale și locale, inclusiv pe teritoriile aferente acestora, în raza de 10 metri de la intrarea în spațiile publice închise și locurile de muncă, de la ferestrele care se deschid și de la locurile/instalațiile de captare a aerului pentru spațiile publice închise și pentru locurile de muncă,

se sancționează cu amendă de la 50 la 70 de unități convenționale aplicată persoanei fizice.

(18) Fumatul în mijloacele de transport public, în stațiile de transport public și în raza de 10 metri de la acestea, parcurile și terenurile de joacă și distracții pentru copii, pe stadioane, arene, piețe și alte spații publice deschise pe durata evenimentelor publice distractive sau de alt gen,

se sancționează cu amendă de la 50 la 70 de unități convenționale aplicată persoanei fizice”.

3. La articolul 203, alineatul (3) se exclude.

4. Se completează cu un nou articol, 364¹, cu următorul cuprins:

„**Articolul 364¹.** Încălcarea legislației cu privire la publicitatea și sponsorizarea produselor din tutun

(1) Amplasarea și/sau difuzarea publicității în favoarea produselor din tutun, stimularea vânzărilor și promovarea produselor din tutun prin sponsorizarea care promovează direct sau indirect produsele din tutun sau sugerează consumul produselor din tutun,

se sancționează cu amendă de la 140 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 450 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate de la 6 luni la un an și suspendarea irevocabilă a activității în cazul încălcării repetate a legislației pe parcursul a trei ani.

(2) Utilizarea denumirilor mărcilor produselor din tutun la promovarea altor produse și servicii, a accesoriilor pentru fumat în scopul promovării directe sau indirecte a produselor din tutun, oferirea promoțională sau în calitate de cadou a produselor din tutun,

se sancționează cu amendă de la 100 la 120 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 400 la 450 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate de la 6 luni la un an.”

5. La articolul 400 alineatul (1), după cifrele „89-91” se completează cu sintagma „91¹ alin. (16) și alin. (18)”.

6. Articolul 406:

în titlu și în alineatul (1), sintagma „sanitar-epidemiologice de stat” se substituie cu sintagma „supravegherea de stat a sănătății publice”;

la alineatul (1), sintagma „la art.80-83, 115, 268-271, 276” se substituie cu sintagma „la art.80-83, 91¹ alin. (1) – (15) și alin. (17), 115, 268-271, 276 și art.364¹”.

Art.V. – Legea nr.10-XVI din 3 februarie 2009 privind supravegherea de stat a sănătății publice (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr.67, art.183), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 16, alineatul (8) va avea următorul cuprins:

„(8) Centrul Național de Sănătate Publică:

a) asigură fundamentarea politicilor publice în domeniul controlului tutunului, elaborează proiecte de regulamente sanitare, metodologii și alte acte destinate asigurării protecției sănătății populației de consecințele consumului produselor din tutun și expunerii la fumul de tutun, asigură activități și expertize înalt specializate, oferă suport metodico-practic în domeniul controlului tutunului;

b) asigură colectarea, analiza și difuzarea informațiilor despre circulația tutunului, a produselor din tutun pe piața internă a Republicii Moldova și activitățile legate de acestea, precum și despre ingredientele produselor din tutun și conținutul substanțelor nocive în produsele din tutun;

c) asigură evaluarea riscului consumului produselor din tutun și expunerii la fumul de tutun și comunicarea acestuia către Ministerul Sănătății și alte autorități, precum și către populație.

d) asigură verificarea conformității informațiilor/rapoartelor prezentate de agenții economici care produc, importă, depozitează și comercializează produse din tutun, și aplică sancțiuni în conformitate cu legislația în vigoare;

e) asigură colectarea și evaluarea notificărilor referitoare la noile produse din tutun sau cu compoziția modificată.”

2. La articolul 18, alineatul (2) se completează cu punctele 9), 10), 11), 12) și 13) cu următorul cuprins:

„9) să verifice respectarea legislației privind importul, producerea, ambalarea, etichetarea, inclusiv aplicarea avertismentelor privind dauna fumatului pe produsele din tutun și comercializarea produselor din tutun și să aplice sancțiuni în conformitate cu legislația în vigoare;

10) să verifice afișarea simbolurilor ce interzic fumatul și să aplice sancțiuni în conformitate cu legislația în vigoare;

11) să verifice respectarea legislației, să aplice sancțiuni în conformitate cu legislația în vigoare, privind interzicerea:

a) publicității produselor din tutun;

b) plasării pe piață a altor produse din tutun decât produsele din tutun care se fumează, precum și a produselor care conțin nicotină adăugată, în cantități mai mari decât cele prevăzute de legislația privind controlul tutunului, produselor alimentare care conțin nicotină, a produselor din ierburi care se fumează;

c) prezentării produselor alimentare, jucăriilor și a altor produse care fac asociere cu produsele din tutun;

d) utilizării denumirilor mărcilor comerciale ale produselor din tutun la promovarea altor produse sau servicii, precum și a mărcilor comerciale ale altor produse sau servicii la promovarea produselor din tutun;

e) utilizării accesoriilor pentru fumat (scrumiere, brichete), în scopul promovării directe sau indirecte a produselor din tutun;

f) comercializării jucăriilor, produselor alimentare și a altor produse care fac asociere cu produsele de tutun;

g) expunerii vizibile a produselor din tutun în spațiile comerciale accesibile publicului;

h) fumatului în spațiile publice închise și semiînchise, locurile de muncă, în spațiile publice deschise administrate de instituțiile medico-sanitare, de învățământ, autoritățile publice centrale și locale, inclusiv pe teritoriile aferente acestora, în raza de 10 metri de la intrarea în spațiile publice închise și locurile de muncă, de la ferestrele care se deschid și de la locurile/instalațiile de captare a aerului pentru spațiile publice închise și pentru locurile de muncă;

12) să preleveze contra cost probe de tutun și de produse din tutun plasate pe piața internă pentru verificarea conformității cu legislația privind reglementarea plasării pe piață și consumului produselor din tutun. Costurile pentru procurarea și investigarea probelor sînt prevăzute anual în bugetul de stat pentru Ministerul Sănătății;

13) să înainteze propuneri organului de licențiere privind retragerea licenței pentru importul, fabricarea și comercializarea angro a produselor din tutun, în cazurile prevăzute de Legea 278-XVI din 14 decembrie 2007.”.

3. Articolul 31 se completează cu un nou alineat, (3), cu următorul cuprins:

„(3) Instituțiile, întreprinderile și organizațiile, indiferent de forma de proprietate, sînt obligate să pună la dispoziția reprezentanților autorizați cu drept de control de stat în sănătatea publică ai Serviciului de Supraveghere de Stat a Sănătății Publice tutunul și produsele din tutun și documentele aferente acestora pentru verificarea conformității cu legislația privind controlul tutunului.”.

Art. VI. – La Legea nr.320 din 27 decembrie 2012 cu privire la activitatea poliției și statutul polițistului (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr.42-47, art.145), articolul 25 alineatul (5) se completează cu punctele 30) și 31) cu următorul cuprins:

„30) să asigure respectarea legislației privind interzicerea fumatului în mijloacele de transport public, în stațiile de transport public și în raza de 10 metri de la acestea, parcurile și terenurile de joacă și distracții pentru copii, pe stadioane, arene, piețe și alte spații publice deschise pe durata evenimentelor publice distractive sau de alt gen;

31) să constate, la solicitarea patronilor, managerilor, a personalului întreprinderilor și a populației, încălcarea legislației privind interzicerea fumatului în spațiile publice de către persoane fizice și să aplice sancțiunile prevăzute de legislația în vigoare.”

Art. VII. – DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

(1) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării, cu excepția articolelor 13², 13³, 13⁶, 13⁷, 13⁸, 13¹⁴ alineatul (1) și 13¹⁵ alineatul (2) litera a) care intră în vigoare după 6 luni din momentul publicării. Stocurile de țigări produse pînă la intrarea în vigoare a articolelor 13² și 13³ pot fi comercializate în termen de 1 an din momentul publicării.

(2) Pînă la data intrării în vigoare a normelor stabilite la articolele menționate la alin. (1) al prezentului articol se aplică articolele 11 și 16 din Legea nr. 278-XVI din 14 decembrie 2007 cu privire la tutun și la articolele din tutun.

(3) Guvernul:

în termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi, va asigura republicarea cu renumerotarea articolelor Legii nr.278-XVI din 14 decembrie 2007;

în termen de 6 luni, va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.

Președintele Parlamentului

NOTA INFORMATIVĂ

la proiectul Legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative

1. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului și finalitățile urmărite

Intervenția cu reglementări noi în zona tutunului este o stringență socială acută, determinată de faptul că efectele nocive ale consumului de tutun și promovarea industriei tutunului nu doar conduc la surparea sănătății populației, dar corup generațiile tinere, menținând mitul că fumatul face parte din formula de etalare a unui statut social ridicat (conform datelor Eurobarometer 385, 2012: http://ec.europa.eu/health/eurobarometers/index_en.htm. 70% de fumători încep înainte de împlinirea vârstei de 18 ani, iar 94% înainte atingerii vârstei de 25 ani). Consecințele dezastruoase ale fumatului deja demult au ieșit din faza polemicilor și reprezintă o notorietate, confirmată nu doar prin probe științifice ci și prin implicarea și eforturile susținute ale guvernelor țărilor socialmente responsabile.

Cu alte cuvinte, justificarea înăsprii condițiilor de petrecere a afacerilor în domeniul tutunului și limitările în ce privește consumul produselor de tutun, care constituie substanța acestui proiect, este în atât de transparentă că poate fi omisă. Probabil lupta cu fumatul este unul din cele câteva domenii în care există consens, atât la nivelul forurilor internaționale cât și la nivelul guvernelor naționale. Acest consens este susținut, în mare măsură, de faptul că conform Organizației Mondiale a Sănătății tutunul este unica cauză de mortalitate prematură în lume care poate fi prevenită. Astfel guvernele care vor să protejeze generațiile prezente și viitoare de consecințele devastatoare ale consumului de tutun și ale expunerii la fumul de tutun asupra sănătății au promovat și implementează legi comprehensive în domeniul controlului tutunului cu scopul de a reduce constant și considerabil prevalența utilizării tutunului și expunerea la fumul de tutun secundar.

Proiectul de lege este reperat la Convenția-cadru a Organizației Mondiale a Sănătății privind controlul tutunului, ratificată de Republica Moldova prin *Legea nr. 124 din 11 mai 2007 pentru ratificarea Convenției-cadru a Organizației Mondiale a Sănătății privind controlul tutunului*.

La elaborarea proiectului de lege este s-a ținut cont de:

- Programul de activitate al Guvernului „Integrarea Europeană: Libertate, Democrație Bunăstare” pentru anii 2013-2014, aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr.125 din 30.05.2013, care prevede expres: Aprobarea legislației în domeniul controlului tutunului în conformitate cu prevederile Convenției-cadru a Organizației Mondiale a Sănătății privind Controlul Tutunului;

- Strategia de prevenire și control al bolilor netransmisibile pe anii 2012-2020, aprobată prin Hotărârea Parlamentului nr.82 din 12 aprilie 2012;
- Programul național de control al tutunului pentru anii 2012-2016, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.100 din februarie 2012;
- Evaluarea necesităților pentru implementarea Convenției-cadru a Organizației Mondiale a Sănătății privind Controlul Tutunului în Republica Moldova (în continuare CCCT), realizată de experții de la secretariatul Convenției Cadru în decembrie 2010.

Proiectul intervine cu o nouă paradigmă regulatorie, esențialmente diferită de cea actuală. Dacă la moment filozofia ce fundamentează legislația în vigoare pornește de la considerațiuni economice (altfel speculative), care vizibil susține ideea sprijinirii industriei tutunului (mai exact a importatorilor de țigări), noua paradigmă enunță clar că scopul este de a proteja sănătatea populației de efectul fumatului și expunerea la fum. În acest sens proiectul intervine cu o concepție realmente inedită pe plan local și în corespunderea cu practica internațională și din UE), un nou instrument juridic ce exprimă altfel politicile guvernării în raport cu întregul conglomerat a relațiilor sociale legate într-un fel sau altul cu tutunul – ”controlul tutunului” (art. 1).

Prin acest mecanism se intenționează punerea într-o schemă încheagată a corelațiilor dintre limitări, regularizări precise și sancțiuni, care împreună să facă front comun împotriva fumatului și intereselor mercantile (finalmente antisociale) ale industriei tutunului. Proiectul fără echivocuri se desesizează de oricare speculație cu ”astrologia” beneficiilor fumatului, atât de abil manipulate de cei interesele materiale ale cărora sunt legate de tutun, în detrimentul inresesului consumatorilor și a întregii societăți.

Documentul țintește câteva dimensiuni cruciale pentru succesul politicii îndreptate spre reducerea fumatului, respectiv micșorarea efectelor nocive ale acestei dependențe. Dimensiuni care la moment fie sunt în afara reglementării fie sunt reglementate atât de sumar, astfel ca în practică să nu genereze nici un efect palpabil la capitolul reducerea fumatului și dezvrăjirea fumatului.

2. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul vizează modificarea interdependentă a unui șir de acte legislative, din care cele mai substanțiale intervenții se propun în *Legea nr. 278 din 14.12.2007 cu privire la tutun și la articolele din tutun* (în varianta nouă se justifică redenumirea

acestea în *Legea privind controlul tutunului*), dar pe lângă aceasta vor fi operate modificărilor în:

Legea nr.1227 din 27.06.1997 cu privire la publicitate;

Legea nr.10 din 3 februarie 2009 privind supravegherea de stat a sănătății publice;

Legea nr.320 din 27 decembrie 2012 cu privire la activitatea poliției și statutul polițistului;

Legea nr.1585 din 27 februarie 1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală;

Desigur în acest context este necesar să fie făcute ajustări și în *Codul contravențional al Republicii Moldova nr.218-XV din 24 octombrie 2008*, menite să asigure funcționarea mecanismului regulatoriu prin includerea sancțiunilor și completarea triadei funcționale dispoziție – ipoteza – sancțiune.

Logica intervențiilor este pe cât de simplă pe atât de temeinică. Acestea se concentrează să acopere fisurile și să înlăture lacunele existente pe câteva segmente cruciale, astfel ca să poată fi atins scopul enunțat.

Cele mai importante direcții pe care se vor focaliza reglementările sunt:

Excluderea speculațiilor directe și indirecte cu atractivitatea fumatului. Natura a avut grijă ca tot ce nu este sănătos sau prezintă risc pentru sănătate să fie perceput de către organismul uman ca ceva respingător ca imagine, miros etc. Însă, industria tutunului prin procedee de reclamă, introducerea diferitor ingrediente suplimentare, imaginea produselor etc. reușește să înșele percepția normală a acestor produse, mai mult ca atât le-au sporit atractivitatea. Măsurile de mai jos vizează diminuarea sau excluderea în întregime a acestor efecte:

- Conturarea și precizarea restricțiilor ce țin de inadmisibilitatea oricărei publicități și sponsorizări a produselor din tutun .
- Introducerea restricțiilor privind etichetarea, ambalare și prezentare produselor de tutun astfel ca acestea să creeze aparențe false privitor la efectele asupra sănătății, pericole și emisii, sau să sugereze că un produs este puțin dăunător decât altele.
- Interzicerea specificării cantității de substanțe nocive pe produsele din tutun pentru excluderea impresiei că produsele care conțin cantități mai mici de substanțe sunt mai puțin dăunătoare, deci pot fi preferate.
- Interzicerea prezentării produselor alimentare, jucăriilor și a altor produse sub formă de produse din tutun.
- Excluderea produselor din tutun care conțin aditivi ce conferă gust/savoare sau adaosuri de vitamine și alți aditivi care creează impresia că produsul din

tutun are efecte benefice asupra sănătății, a aditivilor stimulatori, precum cafeina sau taurina, aditivilor cu proprietăți colorante pentru emisii, a mentolului, vanilinei și a altor aditivi cunoscuți că provoacă efecte adverse se propune să fie interzis.

- Interzicerea aromatizatorilor în componentele produselor din tutun (hârtie, filtru, capsule ș.a.).
- Reglementarea și limitarea ingredientelor produselor din tutun, produsele din tutun vor putea conține doar ingredientele prevăzute în lista aprobată de Ministerul Sănătății.
- Interzicerea produselor ce conțin ierburi.
- Interzicerea utilizării mărcilor comerciale ale produselor din tutun la promovarea altor produse, precum și a mărcilor comerciale ale altor produse la promovarea produselor din tutun.
- Interzicerea utilizării accesoriilor pentru fumat în scopul promovării directe și indirecte a produselor din tutun.

Fortificarea instrumentelor de avertizare privitor la dauna fumatului. La acest capitol s-a intervenit cu un șir de modificări substanțiale legate de avertismentele privind dauna fumatului, precum și alte reglementări ce urmăresc să elimine speculațiile cu fricile și așteptările omului:

- Majorarea suprafeței avertismentelor, introducerea pictogramelor și textelor de avertizare noi combinate.
- Concretizarea cerințelor față de imprimarea textelor, astfel ca se excludă eventuală manipulare la acest capitol.
- Responsabilitatea Ministerului Sănătății de creare și menținere a bazei de date privind avertismentele.
- Interzicerea utilizării tehnologiilor speciale la fabricarea pachetelor pentru produsele din tutun și imprimarea de elemente care modifică aspectul pachetului sau sustrag atenția consumatorului.
- Concretizarea și precizarea cerințelor față de pachetul unitar și ambalaj.

Fortificarea instrumentelor legale de excludere a accesului minorilor la produse de tutun. În acest sens se propune:

- Excluderea intransigentă a oricăror posibilități de a vinde tutun minorilor, în acest context se înscrie, obligația de a verifica vârsta persoanei și obligația de a plasa anunțurile.
- Interzicerea vânzării on-line și vânzarea tutunului prin aparate.

- Interzicerea expunerii vizibile a produselor din tutun în spațiile comerciale accesibile publicului. Lista produselor disponibile va fi prezentată doar la solicitarea cumpărătorilor adulți.

Contracarea comerțului ilegal cu produse din tutun. Instrumentele necesare se vad următoarele:

- Precizarea condițiilor trasabilității produselor din tutun. Se va înființa un sistem de urmărire a produselor din tutun care, alături de semnul de securitate, va garanta că pe teritoriul țării se comercializează doar produsele care sunt conforme cerințelor legii.
- Introducerea unui semn distinctiv de securitate. Gestionarea sistemului de semne distinctive se propune să fie efectuată de Ministerul Finanțelor.

Desesizarea clară a actului de guvernare de promovarea intereselor comercianților. Aceste intervenții exprimă clar noua paradigmă regulatorie:

- Interzicerea scutirii de impozite, subvenționării directe și indirecte, alocarea de fonduri publice sau stimularea de către stat în alt mod a cultivării, prelucrării, fabricării și comercializării produselor din tutun.
- Interzicerea parteneriatului cu și a sprijinului industriei tutunului.
- Interzicerea contribuțiilor voluntare din partea industriei tutunului.
- Raportarea și prevenirea și conflictelor de interese în legătură cu activitatea anterioară în industria tutunului a angajaților statului.

Fortificarea instrumentelor de monitorizare, control și sancționare din partea statului. Aici se include:

- Stabilirea unui șir de norme ce concretizează responsabilitățile Ministerului Sănătății și a altor autorități publice în legătură cu supravegherea consumului produselor din tutun și expunerii la fumul de tutun.
- Obligarea comercianților de a furniza informații ce au importanță pentru monitorizarea domeniului și elaborarea soluțiilor pentru combaterea dependenței de fumat. Informația se referă la cantitățile de tutun materie primă și tutun fermentat, utilizate la fabricarea produselor din tutun și originea lor, volumele anuale de vânzări pentru fiecare marcă de produs din tutun, rezultatele studiilor pe care le au în posesie producătorii referitor la cercetările de piață și preferințele grupurilor diverse de consumatori, partenerii de afaceri, valoarea taxelor achitate.
- Notificarea produselor noi din tutun și a produselor asociate, procedură care urmează să substituie prezentarea anuală a informației despre produsele din tutun.

- Precizarea condițiilor de retragere a licenței pentru nerespectarea reglementărilor în domeniul tutunului.
- Confiscarea și distrugerea produselor din tutun neconforme cerințelor legale.
- Crearea mecanismelor necesare pentru realizarea obiectivelor modificărilor propuse prin concretizarea atribuțiilor poliției și a organelor serviciului de supravegherea de stat a sănătății publice introducând amendamente în Legea nr.320 din 27 februarie 2012 cu privire la activitatea poliției și statutul polițistului și Legii nr.10 din 3 februarie 2009 privind supravegherea de stat a sănătății publice.
- Stabilirea unor prevederi referitoare la finanțarea acțiunilor de control al tutunului.

Combaterea dependenței de fumat:

- Creșterea conștientizării și educația publicului.
- Măsuri privind reducerea dependenței de fumat și stimularea renunțării la fumat.
- Fortificarea măsurilor de colaborare intersectorială.

Excluderea riscului expunerii nefumătorilor la fumul de tutun:

- Interzicerea fumatului în toate spațiile publice închise și semiînchise, la locurile de muncă, în mijloacele de transport, în toate spațiile publice deschise administrate de instituțiile medico-sanitare, de învățământ, autoritățile administrației publice centrale și locale, în raza de 10 metri de la intrarea în spațiile publice închise și locurile de muncă, de la ferestrele care se deschid și de la locurile/instalațiile de captare a aerului pentru spațiile publice închise și locurile de muncă, în spațiile publice deschise pe durata evenimentelor publice distractive sau de alt gen.
- Obligarea proprietarilor/ managerilor spațiilor publice, locurilor de muncă, mijloacelor de transport public, în care fumatul este interzis, să afișeze pe ușa de intrare simbolul care interzice fumatul.
- Introducerea sancțiunilor, atât pentru gestionarii spațiilor în care este interzis fumatul, cât și pentru fumători.
- Responsabilizarea managerilor/proprietarilor pentru urmărirea respectării interdicției fumatului, inclusiv sub sancțiunea retragerii licenței sau autorizației.
- Stabilirea dreptului persoanelor și a Companiei Naționale pentru Asigurări în Medicină de a cere despăgubire pentru dauna cauzată de consumul produselor din tutun și/sau expunerea la fumul de tutun.

Introducerea sancțiunilor contravenționale pentru nerespectarea reglementărilor stabilite.

- Stabilirea pentru fiecare tip de încălcare a unei sancțiuni contravenționale concrete.

Pe lângă aceasta se intervine cu un șir de modificări de natură tehnică menită să înlăture anumite deficiențe de expunere textuală sau de precizare a sensului.

Raționamentele ce au fundamentat modificările respective sunt expuse mai jos. Acestea nu sunt grupate corespunzător segmentelor evidențiate, dar sunt relatate succesiv cu începere de la cele care au determinat modificarea *Legii nr. 278 din 14.12.2007 cu privire la tutun și la articolele din tutun* și sunt formulate într-o manieră antinomică, astfel ca să fie clar care este starea actuală, care sunt carențele (privite prin noua paradigmă) și care sunt soluțiile juridice propuse. Toate trimiterile la modificările propuse deja sunt referite la articolele numerotate în conformitate cu proiectul de lege.

1. Scopul, obiectivele și domeniul de aplicare al Legii 278/2007 (aici și mai departe se are în vedere redacția în vigoare) stipulate la art.1 sunt în contradicție antagonistă congenitală, or nu poți să susții sectorul tutunului și în același timp să previi și să combați fumatul. Susținerea industriei tutunului compromite orice efort în lupta contra fumatului și îl reduce la zero. Convenția-cadru a Organizației Mondiale a Sănătății privind controlul tutunului (CCCT) la.5.3 clar stabilește că interesele publicului trebuie protejate de interesele comercianților și în acest sens a fost reformulat scopul și obiectivul legii astfel ca să reflecte intențiile ce fundamentează nouă politică regulatorie. În același context este și modificarea ce oferită de noua redacție a art. 3, care interzice subvenționarea directă și/sau indirectă, alocarea de fonduri publice sau stimularea de către stat în alt mod a cultivării, prelucrării, fabricării și comercializării produselor din tutun.

2. Noțiunile conținute la art.2 al Legii 278/2007 au fost revizuite și ajustate astfel ca sa servească la înțelegerea și interpretarea noilor reglementări introduse în contextul cu noua abordare.

3. Pentru asigurarea condițiilor de protejare a intereselor angajaților industrie tutunului, care activează în condiții nocive, se propune completarea art.5 cu prevederi ce oferă protecția sănătății angajaților, a copiilor și femeilor gravide.

4. Legea 278/2007 conține, de fapt, prevederi destul de sumare referitoare la prevenirea și combaterea fumatului. Acestea sunt concentrate în Capitolul IV vizând conținutul substanțelor nocive (art.10), cerințe privind ambalarea,

etichetarea, avertismentele privind dauna fumatului, trasabilitatea (art. 11), informația raportată, ingredientele și publicarea informației (art.12), restricții privind publicitatea (art.13), condiții privind comercializarea (art. 15), restricții privind fumatul (art. 16) și altele. Toate aceste măsuri privite în ansamblu și în parte și-au demonstrat ineficiența și nici pe departe nu satisfac cerințele unei politici coerente de preîntâmpinare a fumatului.

În scopul alinierii cadrului normativ obiectivelor trasate de Convenția-cadru a Organizației Mondiale a Sănătății privind controlul tutunului (CCCT) este justificat ca acest capitol (Capitolul IV) să fie expus într-o redacție nouă, concentrând efortul regulatoriu doar pe dimensiunea ce ține de ingrediente și emisii (capitolul fiind intitulat corespunzător), iar celelalte aspecte să fie reglementate detaliat în capitole noi.

5. Legea 278/2007 conține trimiteri la "standarde" și "acte normative în vigoare", (art. 3, 4, 8, 11) însă între timp standardele au devenit voluntare, iar "acte normative referitoare la tutun" nici nu există. Legea nu conține reglementări referitor la ingredientele produselor din tutun, care sunt variate și care, ele însele cresc proprietățile toxice și potențialul de dependență ale produselor din tutun. Spectrul ingredientelor produselor din tutun s-a lărgit pe parcursul ultimilor ani, situația actuală la acest capitol fiind diferită de cea existentă la momentul adoptării Legii 278/2007. Pentru a înlătura această carență în proiectul de lege se intervine cu reglementări în raport cu ingredientele produselor din tutun. În speță, conform reglementărilor propuse prin art.10 utilizarea ingredientelor va fi limitată, iar plasarea pe piață a produselor din tutun care conțin aditivi ce conferă gust/savoare produselor din tutun, cu potențial de dependență, toxici sau cancerigeni se propune să fie interzisă, la fel va fi interzis adaosul de vitamine și alți aditivi care creează impresia că produsul din tutun are efecte benefice asupra sănătății, a stimulatoarelor, precum cafeina sau taurina, a aditivilor cu proprietăți colorante pentru emisii, a mentolului, vanilinei și a altor aditivi cunoscuți că provoacă efecte adverse. De asemenea, urmează să fie interzis adaosul de aromatizatori în componentele produselor din tutun (hârtie, filtru, capsule ș.a.).

6. Legea 278/2007 prevede la art.10 diferite niveluri maxime ale conținutului de substanțe nocive în fumul de tutun în funcție de filtru, care trebuie să fie determinată la certificarea produselor din tutun.

În vederea conformării cu Directiva 2001/37/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iunie 2001 privind apropierea actelor cu putere de lege și a actelor administrative ale statelor membre în materie de fabricare, prezentare și vânzare a produselor din tutun, astfel cum a fost modificată prin Regulamentul

(CE) nr.596/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 iulie 2009 se propune reglementarea conținutului de substanțe toxice și cu potențial de dependență prin preluarea valorilor conținute în Directiva menționată, unificarea limitelor pentru țigările cu filtru și cele fără filtru și stabilirea responsabilității instituțiilor statului privind verificarea și măsurarea acestor substanțe. În acest sens se intervine noua redacție a art.11 din proiectul de lege care rezolvă situația data.

7. Art.12 din Legea 278/2007 prevede prezentarea și difuzarea informației despre produsele din tutun și ingredientele utilizate la fabricarea produselor din tutun și certificarea igienică a acestora. Acest mecanism și-a demonstrat ineficiența în raport cu prevenirea și combaterea fumatului. Mai mult, certificarea igienică a produselor din tutun este lipsită de sens, or faptul că chiar dacă este respectat nivelul substanțelor aceasta nu elimină efectul nociv al acestora. Art.12 în redacție nouă propune o nouă schemă de raportare a informației, astfel ca Ministerul Sănătății să poată dispune de datele necesare pentru a-și realiza competențele legate de combaterea fumatului. Se prezintă aparte informația despre produsele din tutun noi sau cu compoziția modificată anterior plasării acestora pe piață (alin.2), și aparte informația privitor la activitatea industriei tutunului pentru anul precedent (alin. 3).

În același context se înscrie și obligația Centrului Național de Sănătate Publică de a face publică informația despre situația în domeniul tutunului care este prevăzută în noua redacția a articolului 13.

8. Legea 278/2007 conține cerințe referitoare la ambalare, etichetare și trasabilitate foarte sumare. Aceste se rezumă la avertismentele textuale privind dauna fumatului și numărul lotului (art.11). Avertismentele textuale sunt mai puțin eficace și nu contribuie la conștientizarea riscurilor consumului de tutun, în special printre tineri și copiii fumătorilor.

În contextul conformării legislației naționale cu CCCT, completării golurilor existente în legislație ce se referă la prezentarea și descrierea produselor din tutun, s-a considerat necesar a completa Legea 278/2007 cu un capitol nou, Capitolul IV¹ "Ambalarea și etichetarea produselor de tutun", în care să fie expuse cerințele privitor la aplicarea avertismentelor, inclusiv a avertismentelor combinate care conțin pictograme ce reflectă elocvent efectele consumului de tutun asupra sănătății și avertismentele textuale corespunzătoare, extinderea cerințelor și la alte produse din tutun, produsele care conțin nicotină și alte produse asemănătoare produselor din tutun.

Capitolul este structurat în 9 articole, care detaliază și descifrează exigențele față de modul în care trebuie să fie etichetate și ambalate produsele din tutun.

Art. 13¹ au fost expuse cerințele generale referitoare la ambalarea și etichetarea produselor din tutun și aplicarea avertismentelor privind dauna fumatului. Prevederea referitor la faptul că avertismentele trebuie să ocupe "suprafața maximal posibilă din aria repartizată textului" (art.11 alin. (9) lit. a) a fost înlocuită cu obligativitatea ca avertismentul să ocupe întreaga suprafață rezervată lui. Se propune stabilirea unor șir de condiții care ar contura mai exact mesajul anti-fumat ce și-l propune legea.

Art. 13² propune să fie stabilite cerințele privind avertismentele textuale. Astfel, cele 2 avertismente generale prevăzute actualmente în Legea 278/2007 (art.11) se propune să fie înlocuite cu avertismentul general "Fumatul ucide – renunță acum". Informația referitoare la conținutul de gudron, nicotină și monoxid de carbon, prevăzută a fi înscrisă pe eticheta produselor din tutun de Legea 278/2007 s-a dovedit a fi înșelătoare, deoarece creează iluzia că produsele care conțin cantități mai mici din aceste substanțe sunt mai puțin dăunătoare. Această informație se propune să fie înlocuită cu mesajul informațional "Fumul de tutun conține mai mult de 70 de substanțe care provoacă cancer", care este unul mai informativ pentru consumator. Tot aici se propune stabilirea dimensiunilor avertismentului și a mesajului informațional și suprafața pe care acestea trebuie să o ocupe.

Art.13³ introduce și descrie un nou concept, avertismentele combinate, ce se compun dintr-un avertisment textual și o fotografie (pictogramă) ilustrativă. În locul celor 12 avertismente adiționale Legea 278/2007 se propune să fie înlocuite prin 14 avertismente combinate. Aplicarea acestui tip de avertismente are ca scop oprirea adolescenților și tinerilor de la fumat. De asemenea, se propune includerea prevederilor referitoare la menționarea pe eticheta produselor din tutun a informației privind soluțiile existente de a renunța la fumat și un număr de cerințe legate de prezentarea informației.

Art.13⁴ stipulează cerințe privind etichetarea produselor din tutun care se fumează, altele decât țigarele și tutunul care se rulează. Legea 278/2007 nu conține prevederi pentru asemenea tipuri de produse.

Art. 13⁵ propune crearea unei baze de date a avertismentelor combinate – biblioteca de avertismente privind dauna fumatului, care urmează să fie creată și ținută de Ministerul Sănătății.

Art.13⁶ intervine cu cerințe privitor la descrierea și prezentarea produselor din tutun. Conform prevederilor conținute aici, produsele din tutun prin etichetare, ambalare și prezentare nu trebuie să conțină informații înșelătoare sau care pot crea impresii eronate referitor la efectele asupra sănătății.

De asemenea se interzice specificarea cantității de substanțe nocive pe produsele din tutun, or aceasta sugerează impresia că produsele care conțin cantități mai mici de substanțe nocive sunt mai puțin dăunătoare. Tot în acest context se propune interzicerea prezentării produselor alimentare, jucăriilor și a altor produse sub formă de produse din tutun, la fel și interzicerea utilizării tehnologiilor speciale la fabricarea pachetelor pentru produsele din tutun și imprimarea de elemente care modifică aspectul pachetului sau sustrag atenția consumatorului.

Art.13⁷ formulează cerințe ce vizează aspectul și prezentarea produselor din tutun, precum forma pachetului unitar, numărul minim de țigări sau cantitatea minimă de tutun pentru un pachet unitar, precum și cerințe specifice referitor la reînchiderea sau resigilarea pachetului unitar.

Art.13⁸ conține prevederi detaliate în raport cu asigurarea trasabilității produselor din tutun, ce vin să înlocuiască prevederea de la alin.(11) al art.11 din Legea 278/2007, care se referă doar la numărul lotului sau a informației privind locul și data fabricării, dar care nu asigură trasabilitatea produselor. De asemenea, se propune aplicarea pe pachetele unitare cu țigarete a unui semn distinctiv de securitate. Gestionarea sistemului de semne distinctive se propune să fie efectuată conform Regulamentului aprobat de Guvern.

Art.13⁹ vine să extindă și să detalieze interdicția de publicitate a produselor de tutun actualmente conținute în Legea 278/2007 (art.13)

8. Având în vedere necesitatea a descrie condițiile plasării pe piață a produselor din tutun, care la moment este reglementată neefectiv, după capitolul IV¹ se propune introducerea unui capitol nou, Capitolul IV² "Plasarea piața a produselor din tutun", structura în trei articole.

Art.13¹⁰ va reglementa procedura de notificare obligatorie a produselor de tutun înainte de plasarea acestora pe piață.

Art.13¹¹ completează golul din Legea 278/2007 care nu reglementează plasarea pe piață a produselor care conțin nicotină, altele decât produsele care conțin tutun, de ex. țigările electronice. Norma propusă prevede cantitățile de nicotină care pot să

se conțină în acest tip de produse pentru a le delimita de medicamentele utilizate în terapia de renunțare la fumat, avertismentul privind dauna fumatului care urmează să fie aplicat pe acest tip de produse și cerințele privind aplicarea acestuia.

Art.13¹² intervine cu reglementări detaliate privitor la interzicerea plasării pe piață a produselor din tutun care nu se fumează, inclusiv a produselor din tutun de uz oral, tutunului de mestecat și a tutunului nazal, și a produselor din ierburi pentru fumat, care în art.14 alin.(1) din Legea 278/2007 este reglementat sumar.

Art.13¹³ vine să reglementeze într-o manieră comprehensivă excluderea accesului minorilor la produsele din tutun și produsele care conțin nicotină (altele decât produsele din tutun). Se propun un șir de norme, printre altele în novație, interzicerea comerțului prin internet al produselor din tutun și a produselor asociate acestora, expunerea vizibilă a produselor menționate în spațiile comerciale accesibile publicului, precum și restricționarea amplasării unităților ce comercializează produse din tutun lângă instituțiile de învățământ și medico-sanitare.

9. În scopul dezvoltării măsurilor necesare pentru protecția nefumătorilor, la moment foarte superficiale și neefective (altfel în redacție actuală concentrate doar într-un sigur articol, art. 16), se propune un complex elaborat de măsuri menit să schimbe starea existență de lucruri. Acestea sunt descrise într-un capitol nou, Capitolul IV³ "Protecția împotriva la expunerea la fumul de tutun".

În acest sens se propune, atât concretizarea, detalierea și introducerea de noi rigori privitor la interzicerea fumatului, cât și stabilirea responsabilităților concrete pentru persoanele ce gestionează spațiile (locurile) în care este interzis fumatul. Fără responsabilizarea managerilor/proprietarilor măsurile de combatere a fumatului în locurile interzise sunt falite.

10. Urmărind implementarea scopului de a delimita clar politicile publice de interesele industriei se propune completarea Legii 278/2007 cu un capitol nou, Capitolul IV⁴ "Asigurarea eficienței politicilor de control al tutunului", care să stabilească interzicerea parteneriatului cu industria, interzicerea contribuțiilor voluntare din partea industriei tutunului, prevenirea și soluționarea conflictelor de interese, măsuri de educare antifumat. Reglementări care la moment lipsesc în legislație.

11. Tot în aceeași ordine de idei se propun modificări consistente la Capitolul V. Înainte de toate se propune ca acesta să fie redenumit în „Controlul de stat în

domeniul protecției sănătății de expunerea la fumul de tutun și consumul produselor din tutun”, care este mai potrivită în contextul scopului și a obiectivelor proiectului de lege, la fel și denumirea art. 18 care va obține un titlu adecvat conținutului „Licențierea activităților în industria tutunului”.

12. Condițiile de retragere a licenței în redacția actuală a Legii 278/2007 (art. 20) sunt expuse confuz deoarece încurcă situații de natură juridică și operațională diferită (retragerea licenței și răspunderea pentru nerespectarea legii sunt situații diferite), pentru a elimina confuzia se propune delimitarea răspunderii pentru nerespectarea legii de stipulațiile ce țin de retragerea licenței. În acest scop se propune completarea legii cu un articol nou, 18¹, în care să fie descrise expres condițiile de retragere a licenței. Respectiv este reformulat și art. 20 care intervine cu prevederi ce oferă persoanei temei juridic pentru despăgubirea pentru dauna cauzată de fumat.

13. Pe lângă aceasta se propune completarea capitolului V cu 3 articole noi, 19¹, 19² și 19³, care formulează un șir de măsuri necesare pentru realizare politicilor de renunțare la fumat.

14. În redacția actuală *Legea nr.1227 din 27 iunie 1997 cu privire la publicitate* (art.19, alin. (2) și (3)) stabilește interdicții referitoare doar la publicitatea directă a produselor din tutun. Modificarea propusă la alin. (2) este menită să excludă orice tip de publicitate, inclusiv, indirectă modificarea alin. (3) exceptează de la interdicție publicațiile destinate exclusiv profesioniștilor din domeniul industriei.

Tot în aceeași ordine de idei, se propune completarea art.22 cu un alineat nou, (7), care să interzică stimularea vânzărilor și promovarea produselor din tutun prin sponsorizare și alte acțiuni de susținere.

15. Pentru a asigura funcționalitatea mecanismelor propuse în domeniul controlului tutunului, este necesar să existe pârgurile juridice corespunzătoare, în acest sens se propune completarea *Legii nr.10 din 3 februarie 2009 privind supravegherea de stat a sănătății publice* cu un șir de prevederi care ar stabili atribuțiile necesare pentru organele de poliție și organele serviciului supravegherii de stat a sănătății publice.

Astfel, art. 16 se propune să fie completat alineatul (8) cu prevederi ce țin de obligațiunile Centrului Național de Sănătate Publică în vederea fundamentării politicilor publice în domeniul controlului tutunului.

La art. 18 se propune completarea atribuțiilor personalului autorizat cu drept de control de stat în domeniul sănătății publice cu un șir de drepturi în domeniul controlului tutunului, fără de care o bună parte din modificările operate la Legea 278/2007 ar fi moarte.

Similar, la art.31 se propune completarea cu un alineat nou care să prevadă obligația instituțiilor, întreprinderilor și a organizațiilor să pună la dispoziția reprezentanților autorizați cu drept de control, produsele și documentele aferente în vederea verificării conformității cu legislația.

16. *Legea nr.320 din 27 decembrie 2012 cu privire la activitatea poliției și statutul polițistului*, se propune să fie completată la art.25 alin. (5) cu puncte care să stabilească dreptul de verificare a respectării interdicției fumatului în transportul public și în spațiile publice deschise și, să constate, la solicitarea partonilor, managerilor, a personalului întreprinderilor și a populației, încălcarea legislației privind interzicerea fumatului în spațiile publice de către persoane fizice și să aplice sancțiunile prevăzute de legislația în vigoare.

17. De asemenea, se propune completarea *Legii nr.1585 din 27 februarie 1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală*, la art.12, alin. (2) cu lit. g) care să ofere CNAM instrumente juridice de a despăgubi statul din contul angajatorilor și managerilor spațiilor interzise fumatului pentru cheltuielile suportate în legătură cu tratamentul pacienților bolnavi din cauza fumatului.

18. Probabil cele mai importante modificări se propun la Codul contravențional al Republicii Moldova nr.218 din 24 octombrie 2008, or acestea prezintă instrumentul principal pentru asigurarea funcționalității majorității mecanismelor ce vor interveni întru prevenirea fumatului și protejarea nefumătorilor. În acest sens se intervine cu o suită de sancțiuni pentru fiecare încălcare ce poate interveni în consecința nerespectării normelor ce vor fi stabilite sub imperiul Legii 278/2007 în redacție nouă.

19. Se propune ca Legea privind modificarea actelor legislative, să intre în vigoare la data publicării, cu excepția prevederilor ce se referă la avertismentele privind dauna fumatului și trasabilitate și semnul distinctiv de securitateși a prevederilor referitor la protecția împotriva expunerii la fumul de tutun, care se propune să intre în vigoare în termen de șase luni din momentul publicării legii în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. Până la aceste date se propune să fie aplicate prevederile corespondente ale Legii 278/2007. De asemenea, stocurile de țigări produse până la intrarea în vigoare a articolelor 13² și 13³ se prevăd a fi

comercializate în termen de 1 an din momentul publicării legii în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

3. Experiența altor state și reglementările corespondente ale legislației comunitare

La elaborarea prezentului proiect de lege a fost consultată (vezi Analiza impactului de reglementare la proiectul legii date):

- Convenția-cadru a Organizației Mondiale a Sănătății privind controlul tutunului, ghidurile de implementare și protocoalele adiționale;
- legislația comunitară în domeniul controlului tutunului;
- legislația în domeniul controlului tutunului din Australia, Canada, Federația Rusă, România, Turcia, Ucraina și alte țări.

4. Descrierea gradului de compatibilitate al proiectului de lege cu Convenția-cadru a Organizației Mondiale a Sănătății privind controlul tutunului și legislația comunitară

Prezentul proiect de lege vine să aducă legislația națională în domeniul controlului tutunului în conformitate cu:

- Convenția-cadru a Organizației Mondiale a Sănătății privind controlul tutunului;
- Directiva 2001/37/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iunie 2001 privind apropierea actelor cu putere de lege și a actelor administrative ale statelor membre în materie de fabricare, prezentare și vânzare a produselor din tutun, astfel cum a fost modificată prin Regulamentul (CE) nr.596/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 iunie 2009;
- Directiva 2003/33/CE privind publicitatea în favoarea tutunului;
- Recomandarea Consiliului 2003/54/EC privind prevenirea fumatului și inițiativele de îmbunătățire a controlului tutunului;
- Recomandarea Consiliului 2009/C 296/02 privind mediul fără fumat.

5. Descrierea constatărilor expertizei anticorupție

Expertiza anticorupție a relevat că proiectul de lege nu conține norme de drept, capabile să genereze coruptibilitate și nu au fost identificate norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb, capabile să genereze coruptibilitate.

.

6. Fundamentarea economico-financiară

Implementarea practică a proiectului de lege implică cheltuieli bugetare suplimentare, în special pentru crearea și menținerea bibliotecii de documente sursă, pentru fortificarea capacităților instituțiilor responsabile de implementarea și aplicarea legislației, pentru acoperirea cheltuielilor legate de instituirea și funcționarea Serviciului privind renunțarea la fumat. Astfel Guvernul urmează să suporte costuri în valoare de 520 mii lei anual și 570 mii lei în primul an de implementare al legii. Costurile detaliate pentru bugetul public național, pentru implementarea proiectului de lege, precum și impactul acesteia asupra industriei tutunului sunt specificate în Analiza Impactului de Reglementare care este parte integrantă a prezentei note informative. De menționat că Analiza Impactului de Reglementare a demonstrat că în mod direct producătorii (crescătorii) de tutun nu au de suportat cheltuieli, legate de implementarea proiectului de lege. Impactul asupra producătorilor locali de produse din tutun ca urmare a implementării proiectului de lege va fi neesențial. Costurile de producție pentru îndeplinirea cerințelor privind forma ambalajului și imprimarea pictogramelor, costurile de scoatere din producție a vechilor echipamente, costul noilor echipamente și consumabilele adiționale pentru aplicarea pictogramelor vor crește cu aproximativ 1%. De exemplu, în Rusia în urma dezbaterilor care au avut loc asupra legii au evidențiat că costurile producătorilor pentru ambalaj și imprimarea pictogramelor vor constitui mai puțin de 1 cent american pentru un pachet de țigări. Astfel nu există nici un risc pentru producătorii locali de produse din tutun ca urmare a noilor reglementări.

De asemenea, măsurile în privința eliminării, de pe ambalajele ale produselor din tutun, a calificărilor comparative a produsului de tip *slim*, *super Slims* sau *alte similare*, ori că un produs din tutun are efecte vitalizante, energizante, de întinerire, naturale, organice sau alte efecte pozitive pentru sănătate sau sociale, va permite companiilor producătoare să facă economii care să le permită aplicarea noilor reglementări, fără cheltuieli adiționale. Totodată noile reglementări referitoare la descrierea și prezentarea produselor din tutun, concomitent cu cele privitor la trasabilitate și semnul distinctiv de securitate vor contracara efectiv contrafacerea produselor din tutun. Implementarea sistemului de raportare, care se propune, nu va avea impact financiar major asupra producătorilor produselor din tutun, deoarece se prevede ca informația să fie transmisă în format electronic. Experiența altor țări, în special din Europa, arată eficiența unor asemenea sisteme de raportare care asigură și securitatea informațiilor.

De asemenea, Analiza Impactului de Reglementare relevă că realizarea prevederilor legislației ce se referă la comercializarea produselor din tutun nu necesită cheltuieli financiare suplimentare pentru comercianții cu amănuntul și en gross. Dimpotrivă agenții economici din comerț nu vor fi nevoiți să cheltuiască surse financiare pentru amplasarea produselor din tutun în vitrine (rafturi), și prin

urmare se va crea mai mult spațiu pentru alte produse. Aceștia nu vor suporta cheltuieli pentru amplasarea produselor din tutun în locurile care nu se află în vizorul direct al consumatorului adult de produse din tutun, înlocuind afișarea pachetelor de țigări la vitrină cu alte produse. Va exista o listă de produse din tutun și prețurile acestora. Nu au fost identificate costuri directe suplimentare pentru importatori. Aceștia nu vor fi influențați de noile reglementări, deoarece producătorii de produse din tutun din străinătate sau conformat mai devreme la cerințele de amplasare a pictogramelor pe pachetele de țigarete. Prin urmare ei nu se vor confrunta cu probleme în producerea de țigarete pentru piața Moldovei. De asemenea cheltuielile pentru implementarea sistemului de trasabilitate nu vor avea impact major. De exemplu există foarte multe modele de holograme și aplicarea celei mai sofisticate ar cost 0,005 Euro. Astfel aplicarea celei mai sofisticate holograme ar costa 8,5 bani pentru un pachet de țigări.

În conformitate cu metodologia elaborată de către Organizația Mondială a Sănătății și aplicată pentru Republica Moldova implementarea proiectului este unul "foarte cost eficace". Aceasta rezultă din faptul că beneficiile totale obținute în urma aplicării legii depășesc cu mult costurile de implementare. În conformitate cu calculele obținute în fiecare an de acțiune eficientă de implementare a legii poate fi convențional echivalată cu dobândirea, în fiecare an, a 40487 ani de viață sănătoasă prin prevenirea mortalității premature, dezabilității și incapacității temporare de muncă. Beneficiile nete exprimate în formă monetară fiind peste 1,7 miliarde lei (Costurile, efectele asupra sănătății și cost-eficacitatea strategiilor de control al tutunului în Republica Moldova" http://www.euro.who.int/__data/assets/pdf_file/0007/157705/e96178.pdf).

7. Impactul proiectului

Proiectul va contribui la creșterea nivelului de protecție a sănătății populației de daună cauzată de consumul produselor din tutun și expunerea la fumul de tutun, consolidarea capacităților naționale de control în domeniul tutunului. Conform estimărilor efectuate după modelul folosit de Organizația Mondială a Sănătății, după punerea în aplicare a mecanismelor prevăzute de prezentul proiect de lege, fiecare an de acțiune eficientă a acestora poate fi convențional echivalată cu dobândirea, în fiecare an, a 40487 ani de viață sănătoasă prin prevenirea mortalității premature, dezabilității și incapacității temporare de muncă. Adoptarea și implementarea proiectului va contribui, de asemenea, la reducerea costurilor

pentru tratamentul bolilor legate de consumul de tutun și expunerea la fumul de tutun, precum și la creșterea productivității muncii.

Proiectul are impact asupra dezvoltării sectorului agroalimentar și a altor sectoare ale economiei naționale ca urmare a creșterii puterii de cumpărare a gospodăriilor, în care un membru/membri al familiei au renunțat la fumat și care, cu banii economisiți de la procurarea țigărilor, își vor permite să procure produse alimentare și servicii care să crească nivelul de trai al acestora. Astfel prin stimularea cererii de produse alimentare și servicii se vor dezvolta sectoarele economiei naționale care produc, importă, comercializează fructe, legume, lapte, canre etc. Micșorarea anuală cu 1% al numărului fumătorilor (Analiza Impactului de Reglementare demonstrează că urmare a implementării legii numărul fumătorilor în Republica Moldova se planifică a fi redus cu 1% în fiecare an, pe parcursul a 10 ani) din totalul de cca 750 mii fumători activi în Republica Moldova, va determina cca.750 persoane să renunțe la procurarea țigărilor în folosul produselor alimentare și altor servicii de primă necesitate. Studiile arata ca în Republica Moldova numărul mediu de țigări fumate pe zi de un fumător este - 16. Astfel în 30 de zile (1 lună) un fumător fumează 480 de țigări (480 țigări împărțit la 20 de țigări în pachet = 24 pachete pe lună). Conform estimărilor costul mediu al unui pachet de țigări constituie în anul 2013 1,5 USD. Astfel 24 pachete de țigări pe lună pe lună x 1,5 USD = 36 USD. Prin urmare în mediu un fumător moldovean cheltuie 36 USD într-o lună pentru procurarea țigărilor. Astfel într-o lună de zile 750 persoane își vor putea permite să procure, în sumă de 27 000 de dolari SUA, produse alimentare și servicii de primă necesitate. Prin urmare fructele, legumele, carnea, laptele, oule, cerealele etc. care sunt produse în majoritatea cazurilor în Republica Moldova ar putea fi procurate suplimentar, pe parcursul a 30 zile calendaristice, în valoare de 27 000 dolari SUA. Aplicarea acestor estimări pe parcursul unui an demonstrează impactul pozitiv asupra dezvoltării sectoarelor economiei naționale, asupra cărora va avea impact proiectul de lege, prin crearea noilor locuri de muncă, achitarea impozitelor etc. care rezultă cu creșterea PIB.

Totodată proiectul de lege va avea impact asupra reducerii sărăciei. Studiul național "Opinia populației privind pericolul expunerii la fumul de tutun și eficiența legilor antifumat" realizat de Centrul PAS și Magenta Consulting, în anul 2013, relevă că consumul de tutun este considerat un pericol grav pentru sănătate de către 81 la sută din respondenții clasificați în variabila „Banii nu ne ajung nici pentru alimente” și doar de 46 la sută clasificați în variabila „Veniturile ne sunt suficiente pentru toate, în afară de procurarea unei vile/unui apartament”. Astfel gospodăriile cu venituri mici în care un membru/membri al familiei este fumător sunt expuse riscului de a se aprofunda în sărăcie, ca urmare a cheltuirii banilor pentru procurarea produselor din tutun.

8. Respectarea transparenței în procesul decizional

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239 din 13.11.2008 privind transparența în procesul decizional, Ministerul Sănătății (MS) a realizat acțiuni ample de consultări publice înainte de elaborarea proiectului, pe parcursul elaborării, precum și în perioada/procesul avizării acestuia, la care au participat reprezentanți ai organizațiilor și instituțiilor publice, societății civile din țară și ai organizațiilor internaționale.

Inițierea elaborării proiectului de lege a fost precedată de studii și analize aprofundate a situației existente și a măsurilor de control al tutunului necesare a fi realizate (Evaluarea necesităților pentru implementarea Convenției cadru a OMS privind controlul tutunului în Republica Moldova, decembrie 2010, Secretariatul CCCT) și cost-eficienței intervențiilor de control al tutunului propuse în proiectul de lege (Costurile, efectele asupra sănătății și cost-eficacitatea strategiilor de control al tutunului în Republica Moldova” http://www.euro.who.int/__data/assets/pdf_file/0007/157705/e96178.pdf). Pentru evaluarea situației și elaborarea proiectului de lege, Ministerul Sănătății, prin Ordinul 641 din 25.06.2012, a instituit un Grup de lucru intersectorial (reprezentanți ai ministerelor, societății civile, mass-media), iar pentru realizarea acestui ordin au fost create 3 grupuri tehnice de lucru (axate pe aspectele ce urmează a fi reglementate în noua legislație)/ ord.nr.77a din 01.08.2012 a Centrului Național de Sănătate Publică (CNSP): 1. elaborarea politicilor, 2. mass media și comunicare, 3. implementare și monitorizare.

De menționat că activitatea grupului de lucru a fost transparentă și deschisă atât cu partenerii naționali, cât și cei internaționali. De exemplu, experții internaționali în frunte cu Kristina Mauer-Stender, coordonator de programe în cadrul Biroului regional european al OMS, au participat la atelierul de lucru (3-6 decembrie 2012), organizat la MS cu participarea diferitor actori pentru a se familiariza cu experiența internațională și a contribui la susținerea elaborării noului proiect de lege privind controlul tutunului în Moldova <http://www.pas.md/libview.php?l=ro&idc=3&id=1374>

Ca urmare a discuțiilor care au avut loc la diferite nivele și aducerea argumentelor despre necesitatea adoptării unui act legislativ nou, ce va permite asigurarea unui nivel mai înalt de protecție a sănătății populației (reducerea costurilor economice legate de consumul de tutun și expunerea la fumul de tutun), crearea condițiilor pentru realizarea obligațiilor și angajamentelor Republicii Moldova asumate în cadrul ratificării CCCT și negocierii Acordului de asociere la UE - a fost elaborată Analiza impactului de reglementare asupra necesității

modificării și completării unor acte legislative, la care a participat activ și reprezentanții societății civile.

În procesul consultărilor publice a Analizei impactului de reglementare asupra necesității modificării și completării unor acte legislative și în conformitate cu recomandările Grupului de lucru pentru reglementarea activității de întreprinzător, la 19 august 2013, Ministerul Sănătății a organizat dezbateri publice cu participarea grupului de lucru interministerial pentru elaborarea proiectului de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative (în domeniul controlului tutunului), la care au fost invitați să participe toți doritorii <http://www.ms.gov.md/evenimente/sedinta-grupului-interministerial-lucru-elaborarea-proiectului-lege-privind-controlul> La ședință au participat reprezentanți ai sectorului guvernamental (Ministerului Sănătății, Ministerului Finanțelor, Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, CNSP, sectorului neguvernamental (Consiliul Național pentru Participare, Centrul PAS, Centrul de Investigații Jurnalistice, Centrul Expert-Grup, CReDO, mass media națională), Companiei Naționale de Asigurări în Medicină. De asemenea, în cadrul ședinței a fost dată citirii scrisorii Comisiei de Comerț Americane din Moldova. Propunerile reflectate au fost expuse în tabelul de divergențe și au fost documentate în procesul verbal al ședinței Grupului de lucru pentru elaborarea Legii privind controlul tutunului din 19.08.2013. Analiza Impactului de Reglementare asupra necesității modificării și completării unor acte legislative a fost perfectată conform propunerilor parvenite în cadrul ședinței, inclusiv cu luarea în considerație a majorității recomandărilor Asociației Patronale "Camera de Comerț Americană din Moldova" din 29.04.2013, precum și a Opiniei expertului Grupului de lucru pentru reglementarea activității de întreprinzător din 14.08.2013. În versiunea completată și ajustată, proiectul de lege a fost remis pentru avizare Grupului de lucru al Comisiei de Stat pentru reglementarea activității de întreprinzător (Scrisoarea MS Nr. 01-9/1414 din 09.10.13), tuturor autorităților administrației publice centrale, autorităților administrative centrale și organizațiilor din sectorul asociativ. Astfel, procesul de elaborare a proiectului de lege a fost transparent și cu participarea nemijlocită a reprezentanților autorităților administrației publice centrale, administrative centrale și a societății civile.

Prevederile proiectului de lege au fost dezbătute pe larg și în cadrul activității Consiliului Național Coordonator în Domeniul Controlului Tutunului (CNCCT), prezidat de viceprim-ministrul dna Tatiana Potîng (25.10.2012 - <http://www.privesc.eu/Arhiva/13051/Sedinta-Consiliului-National-Coordonator-in-domeniul-Controlului-Tutunului> ;

Analiza impactului de reglementare a fost examinată la Grupul de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător practic jumătate de an (29.04.2013-23.10.2013). În aceasta perioadă atât Analiza impactului de reglementare cât și proiectul de lege au fost plasate pe pagina oficială din internet a Ministerului Sănătății - www.ms.gov.md, directoriul *Legislație*, secțiunea *Transparența decizională*.

În perioada elaborării proiectului de lege, Ministerul Sănătății a manifestat deschidere față de autoritățile publice, societatea civilă și organizațiile internaționale. Astfel, organizațiile societății civile, partenerii internaționali pentru dezvoltare s-au implicat activ în dezbaterile proiectului de lege și au realizat, în premieră în țara noastră, studii importante: Studiul “Calitatea aerului în localurile de alimentație publică”/Rezultatele Studiului de monitorizare a calității aerului în restaurantele, cafenelele și barurile din mun. Chișinău - <http://cnsp.md/down/info1386674701ro.pdf> și Studiul “Opinia populației privind pericolul expunerii la fumul de tutun și eficiența legilor antifumat”, care demonstrează necesitatea proiectului de lege - <http://www.pas.md/ro/Studies> În același timp, societatea civilă s-a implicat activ în dezbaterile proiectului de lege prezentând materiale, opinii, comentarii, inclusiv în mass-media: <http://www.e-sanatate.md/News/Category/1/stiri-interne#sthash.QJXG9QQQu.dpuf> . Materialele despre participarea societății civile la elaborarea proiectului de lege au avut un larg răsunet, fiind preluate de diferite mass media națională (Radio, TV, presa scrisă și electronică, agenții de presă), bloguri și rețele de socializare pe internet.

Necesitatea adoptării proiectului de lege a fost menționată de mai mulți reprezentanți ai societății civile – Consiliul Național pentru Participare, Chișinău, Curaj.TV, adolescenți/ tineri, dar și profesioniști din domeniu.

Proiectul de lege a fost discutat public și la cea de-a doua ediție a Forumului Național de Sănătate (25-26 noiembrie 2013, Chișinău). Cei peste 400 factori de decizie din domeniul sănătății și alte sectoare ale economiei naționale (ministerul economiei, ministerul finanțelor, ministerul agriculturii și industriei alimentare, ministerul mediului, ministerul educației etc), inclusiv reprezentanții societății civile de la nivel național și local, prezenți la eveniment, au participat la dezbaterile proiectului de lege pe tutun.

Ministerul Sănătății a organizat dezbateri publice suplimentare la 12 noiembrie 2013. La dezbateri au fost invitați reprezentanți ai societății civile, administrației publice centrale, Agenția Națională pentru Protecția Concurenței, Confederația Națională a Patronatelor din Moldova, Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova, Academia de Științe a Moldovei, Consiliul Național pentru Participare, Grupul de lucru privind reglementarea activității de întreprinzător (membrii) și toate părțile interesate, inclusive mass-media. Poziția majorității participanților a

fost de a promova un cadru național comprehensiv în domeniul controlului tutunului, care să transpună prevederile Convenției cadru a OMS privind Controlul Tutunului, Strategiei naționale de prevenire și control al bolilor netransmisibile pe anii 2012-2020, aprobată prin Hotărîrea Parlamentului RM nr.82 din 12.04.2012, alte documente de politici naționale și internaționale.

Proiectul de lege a fost avizat la ministerele, instituțiile interesate, societatea civilă cu luarea în considerație a majorității recomandărilor și cu perfectarea tabelului de divergențe, care conține argumentări pentru recomandările ce nu au fost luate în considerație. Menționăm că pe parcursul elaborării proiectului de lege și consultărilor publice ale acestuia, Ministerul Sănătății a acceptat toate propunerile parvenite de la organizațiile societății civile, care, în final, s-au regăsit în proiectul de lege.

Ministru

Andrei USATÎI

 27.01.14

